[illegible]

નેસ્ફીલ્ડનું વ્યાકરણ

ગુજરાતી-અંગ્રેજી

ભાગ ૧ લો

પદ વિભાગ

કર્તા

જે. સી. નેસ્ફીલ્ડ એમ. એ.

[illegible]

મેકમિલન એન્ડ કંપની લિમિટેડ

[illegible]

[illegible] કિંમત ૬ આના

મૅક્‌મિલનનાં ગુજરાતી શાળોપયોગી પાઠ્ય પુસ્તકો

ડીગ્લોટનું વ્યાકરણ.

ગુજરાતી-અંગ્રેજી

ભાગ ૧ લો

પદ વિભાગ

કર્તા

જે. સી. નેસ્ફીલ્ડ એમ. એ.

વાયવ્ય પ્રાંતો અને અયોધ્યાના કેળવણી ખાતાંના માજી ડીરેક્ટર

મૅક્‌મિલન અને કંપનિ, લિમિટેડ

મુંબઈ, કલકત્તા, મદ્રાસ, અને લંડન

 ૧૯૨૫ કિંમત ૫ આના

CONTENTS.

Chapter I. પ્રકરણ પહેલું.

THE PARTS OF SPEECH. શબ્દના વર્ગ.

The different kinds of words are called Parts of Speech.

શબ્દોની જુદી જુદી જાતોને Parts of Speech કહે છે.

PARTS OF SPEECH આઠ છે.

1. Noun	નામ.	5. Ad'-verb	ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય.
2. Verb	ક્રિયાપદ.	6. Prep-o-sit'-ion	શબ્દયોગી ,,
3. Pró-noun	સર્વનામ.	7. Con'-junc'-tion	ઉભયાન્વયી ,,
4. Ad'-jec-tive	વિશેષણ.	8. In-ter-jec'-tion	કેવળપ્રયોગી ,,

1. A Noun is the name of a person or thing.

૧. કોઈ પ્રાણી અથવા વસ્તુના નામને Noun કહે છે; જેમકે,

Ram saw a snake in the garden.

રામે બગીચામાં એક સાપ જોયો.

અહિંઆં Ram એક માણસનું, snake એક જાનવરનું, અને garden એક ચીજનું નામ છે, તેથી આ બધાં Noun કહેવાય છે

2. A verb is a word by means of which we can say something about a person or thing.

૨. જે શબ્દની મદદ વડે આપણે કોઈ માણસ અથવા વસ્તુ વિષે કંઈ કહી શકીએ છીએ, તે Verb કહેવાય છે; જેમકે,

Ten men fell from the top of a house

દસ માણસો ઘરના મોભારા પરથી પડી ગયા.

અહિંઆં fell ની મદદથી આપણે દસ માણસો વિષે કાંઈ કહ્યું, એટલે કે તેઓ ઘરના મોભારા પરથી પડી ગયા.

3. A Pronoun is a word used instead of a Noun.

૩. જે શબ્દ Noun ને બદલે વપરાય છે, તે Pronoun કહેવાય છે; જેમકે,

I told Ram that the snake which he saw in the

garden would do him no harm, if he let it go its own way.

મેં રામને કહ્યું કે જે સાપ તમે બાગમાં જોયો હતો, તેને જો તમે તેને રસ્તે જવા દેશો, તો તમને કાંઈ પણ ઈજા કરશે નહિ.

અહિંઆં I પહેલા પુરુષને માટે, he અને him રામને માટે, અને it, which, its સાપને માટે વપરાયા છે, તેથી આ બધાં Pronoun કહેવાય છે.

4. An Adjective qualifies [that is, adds something to the meaning of], a noun or pronoun.

૪. જે શબ્દ Noun અથવા Pronoun નો ગુણ બતાવે છે, એટલે કે તેના અર્થમાં વધારો કરે છે, તેને Adjective કહે છે; જેમકે,

A strong man killed a fierce tiger.

એક જોરાવર માણસે એક વિકરાળ વાઘને મારી નાખ્યો.

અહિઆં strong માણસનો અને fierce વાઘનો ગુણ બતાવે છે તેથી strong અને fierce બન્ને Adjective કહેવાય છે.

5. An Adverb qualifies a verb, an adjective, or another Adverb.

૫. જે શબ્દ કોઈ Verb, Adjective અથવા બીજા કોઈ Adverb નો ગુણ બતાવે છે તે Adverb કહેવાય છે; જેમકે,

An almost black snake crept very quickly through the grass.

એક લગભગ કાળો સાપ ઘાસમાં થઈને ઘણી ઝડપથી ચાલ્યો ગયો.

અહિંઆં almost કાળાનો, quickly ચાલવાનો, અને very ઝડપથી નો ગુણ બતાવે છે, તેથી આ બધાં Adverb કહેવાય છે.

6. A Preposition is a word placed before a noun or pronoun, to show in what relation its object stands to something else.

૬. Noun અથવા Pronoun'નો સંબધ કોઈ બીજી વસ્તુ સાથે શો છે તે બતાવવાને Noun અથવા Pronoun ની પહેલાં જે શબ્દ મૂકવામાં આવે છે, તે Preposition કહેવાય છે; જેમકે,

I place my hand on the table.

હું ટેબલ ઉપર મારો હાથ મૂકું છું.

જો તમે on શબ્દ પડતો મૂકો અને એમ કહો કે I place my hand the table, તો તેનો કંઈ અર્થ નીકળતો નથી; કારણ કે ટેબલ પર અથવા ટેબલની ઉપર અથવા ટેબલ નીચે તમે પોતાનો હાથ મૂકી શકો છો, અને જો તમે કોઈ Preposition લગાડો નહિ તો ટેબલ અને હાથનો કંઈ સંબંધ જણાઈ શકતો નથી.

7. A Conjunction joins one word to another word or one sentence to another sentence.

૭. Conjunction એક શબ્દને બીજા શબ્દ સાથે અથવા એક વાક્યને બીજા વાક્ય સાથે જોડે છે; જેમકે, Ram and his brother came before our friend saw us.

અમારા મિત્રે અમને જોયા તે પહેલાં રામ અને તેનો ભાઈ આવ્યા.

અહિઆં and ની મદદથી brother અને Ram જોડાયલા છે, અને before ની મદદથી પહેલું વાક્ય બીજા વાક્ય સાથે જોડાયલું છે.

8. An Interjection is a word thrown into a sentence to express some feeling of the mind.

૮ મનની કોઈ લાગણી દર્શાવવાને માટે જે શબ્દ વાક્યમાં દાખલ કરવામાં આવે છે, તેને Interjection કહે છે; જેમકે,

Hurrah ! I have found my watch.

Oh ! how foolish I was to lose it !

અહાહા ! મને મારી ઘડીઆળ જડી આવી છે.

અરે ! મેં કેવી મૂર્ખાઈ કરી કે તે ખોઈ નાખી !

અહિંઆં Hurrah હર્ષની લાગણી અને Oh શોકની લાગણી દર્શાવે છે.

Chapter II. પ્રકરણ બીજું.

NOUNS. નામ.

1. A Noun is the name of some person or thing.

૨. જ્યારે Noun કોઈ ખાસ માણસ અથવા વસ્તુનું નામ હોય છે, જેમકે, રામ, લખનૌ, તો તેને Proper noun કહે છે.

૩. પરંતુ જ્યારે કોઈ નામ સામાન્ય હોય છે એટલે એકજ જાતની હરેક વસ્તુને લાગુ પડે છે, તો તેને Com-mon noun કહે છે; જેમકે,

A snake creeps along the ground.

સાપ જમીન પર પેટે ચાલે છે.

અહિંઆં સાપના કોઈ ખાસ નામ માટે નહિ, પણ હરકોઇ સાપને માટે snake શબ્દ વપરાયલો છે.

૪. જ્યારે Noun એક કરતાં વધારે નહિ પણ એકજ ચીજ દર્શાવે છે, ત્યારે તે Sin′-gular માં છે એમ કહેવાય છે; જેમકે, Cow ગાય.

૫. પરંતુ જ્યારે Noun એક કરતાં વધારે એટલે કેટલીક ચીજો દર્શાવે છે, તો તે Plu-ral માં છે એમ કહેવાય છે; જેમકે, Cows ગાયો.

ટીપઃ—Proper noun એકજ ખાસ માણસ અથવા વસ્તુ દર્શાવે છે, તેથી તે Singular જ હોય છે; પણ Common noun એક અથવા એકથી વધારે વસ્તુઓ દર્શાવે છે, તેથી તે Singular અથવા Plural બન્ને હોઈ શકે છે.

૬. Plural બનાવવાનો સામાન્ય નિયમ એવો છે કે Singular ને *s* લગાડવો; જેમકે,

Singular.		*Plural.*	
Cow	ગાય	cows	ગાયો
Boy	છોકરો	boys	છોકરા
Bird	પક્ષી	birds	પક્ષીઓ
House	ઘર	houses	ઘર
Star	તારો	stars	તારા
Flea	ચાચડ	fleas	ચાંચડ

પણ જો Noun ને છેડે *s*, *x*, *sh*, કે *ch* આવે, તો Singular ને *es* લગાડવાથી Plural બને છે; જેમકે,

Singular.		*Plural.*	
Glass	કાચ	glasses	કાચ
Box	પેટી	boxes	પેટીઓ
Brush	બ્રશ	brushes	બ્રશ
Branch	ડાળી	branches	ડાળીઓ

૭. જો Noun નો અંત્યાક્ષર *y* હોય અને ઉપાંત્યાક્ષર કોઈ વ્યંજન હોય તો *y* નો *ies* કરવાથી તેનું Plural થાય છે.

Singular.		*Plural.*	
Fly	માખ	flies	માખો
Duty	ફરજ	duties	ફરજો
Army	ફોજ	armies	ફોજો
Cry	બૂમ	cries	બૂમો

પરંતુ *y* ની પહેલાં કોઇ vowel આવે તો ઉપર લખેલી છઠ્ઠી કલમ પ્રમાણે Singular ને *s* લગાડવાથી Plural થાય છે; જેમકે,

Singular.		*Plural.*	
Day	દિવસ	days	દિવસો
Boy	છોકરો	boys	છોકરા
Monkey	વાંદરો	monkeys	વાંદરા
Play	ખેલ	plays	ખેલો

૮. જો Noun ને છેડે *f* અથવા *fe* આવે તો બહુવચન કરતી વખતે *f* અથવા *fe* નો *ves* થાય છે; જેમકે,

Singular.		*Plural.*	
Wife	સ્ત્રી	wives	સ્ત્રીઓ
Life	જિંદગી	lives	જિંદગીઓ
Wolf	વરૂ	wolves	વરૂઓ
Calf	વછેરૂં	calves	વાછરડાં
Shelf	અભરાઈ	shelves	અભરાઇઓ
Leaf	પાંદડું	leaves	પાંદડાં
Thief	ચોર	thieves	ચોરો

EXCEPTIONS. અપવાદ.

(*a*) કેટલાંક Noun એવાં છે કે તેમના Singular ને *s* અથવા *es* લગાડવાથી Plural થતું નથી, પણ શબ્દની અંદરના કોઈ vowel ને બદલી નાખવાથી થાય છે; જેમકે,

Singular.		*Plural.*	
Tooth	દાંત	teeth	દાંત
Foot	પગ	feet	પગ
Goose	હંસ	geese	હંસો
Man	માણસ	men	માણસો
Mouse	ઉંદર	mice	ઉંદરો

(*b*) ત્રણ શબ્દો એવા છે કે તેમનું Plural *en* લગાડવાથી થાય છે; જેમકે,

Ox,	oxen.	Child,	children.	Brother,	brethren.
બળદ,	બળદો.	બાળક,	બાળકો.	ભાઈ,	ભાઈઓ.

(*c*) કેટલાંક Noun એવાં છે કે તેમનું Plural અને Singular નું રૂપ એક સરખુંજ હોય છે; જેમકે,

Singular.		*Plural.*	
Deer	હરણ	deer	હરણો
Sheep	ઘેટું	sheep	ઘેટાં
Fish	માછલું	fish	માછલાં
Pice	પૈસો	pice	પૈસા
Pair	જોડ	pair	જોડ
Dozen	ડઝન	dozen	ડઝન

૯. જ્યારે *s* ની પહેલાં comma લગાડવામાં આવે છે જેમકે *cow's* માં, તો તે Plural થતું નથી પણ Singular જ રહે છે અને છઠ્ઠી વિભક્તિના અર્થમાં વપરાય છે. આને pos-ses-sive કહે છે; જેમકે,

A cow's tail	...	ગાયનું પુંછડું	...
A man's head	...	માણસનું માથું	...
The sun's light	...	સૂર્યનું અજવાળું	...

EXERCISE I.

TO POINT OUT NOUNS.

(*a*) *Point out all the Nouns in the following sentences;*

1. A snake bit ten men. Lucknow is a city in northern India. There are many cities in India, and many smaller towns, and an immense number of villages. The ass's back is loaded with a heavy burden of bricks. The clothes you wear have been lately washed with soap and water. James has a fine dog. The cat and dog which you see live in the same house, and they are great friends.

2. The girl's hair is long and thick. The earth goes round the sun in one day and night. You will lose your book if you leave it in that place. The teacher told you to hang your cap on the peg against the wall of the hall, and to place your book on the shelf. Milk is taken from goats and cows, but cow's milk is the better of the two for most persons. That tree has fine branches and leaves of a bright green colour.

3. Every leaf has a sharp point at the end. Boys are sometimes like monkeys in their play. The cries of animals are not at all the same; a horse neighs; a dog barks; a cat mews; a pig grunts; an elephant trumpets; an ass brays; an ox lows. We shall lose our way in this wood; so we must return to the public road before night comes on. The wolf in that forest killed many calves, and no one heard their cries for help. Flies give me much trouble. The thieves, who robbed the house of my friend in Calcutta, were caught by a man who saw them from the top of a wall. Flies are more easily killed than fleas.

4. A flea can flee away, but a fly flies away. The stars shine through the branches of that tree. He caught a dozen fish in the river with his hook and line. He brought three boxes of books with him to school. His school is at Simla, but mine is at Bombay. The cat caught two mice this morning. In my field there are seven sheep, two deer, and two pair of oxen. I have no pice left.

5. The feet of men are larger than those of women; but the teeth are about the same in size. The sun's light is brighter than the moon's; but the moon's rays are not so hot as those of the sun. A boy's head has less hair than a monkey's. The days in all places are hotter than the nights. Parents must do their duty to their children. Duties must not be neglected. Joseph had eleven brethren, who sold him as a slave to some merchants who were going to Egypt. Valleys are hotter than the tops of hills.

(b) Point out all the Proper and all the Common Nouns in the above sentences

(c) Point out all the Possessive Nouns in the above sentences.

(d) Point out all the Siugular and all the Plural Nouns in the above sentences.

(e) Change every Singular Noun into Plural and every Plural into Singular.

VOCABULARY TO EXERCISE I.

1. Snake	સાપ	Heavy	ભારે
Bit	કરડયો	Burden	બોજો
Ten	દસ	Bricks	ઇંટો
City	શહેર	Clothes	લુગડાં
Northern	ઉત્તર દિશા તરફનો	Wear	પહેરો છો
Smaller	વધારે નાના	Lately	થોડા વખત ઉપર
Towns	કસબા	Have been washed	ધોવામાં આવ્યાં છે
Immense	અનહદ	Soap,	સાબુ
Number	સંખ્યા	Water	પાણી
Village	ગામડું	Fine	સરસ
Ass	ગધેડું	Dog	કુતરો
Back	પીઠ	Cat	બિલાડી
Is loaded	લાદેલી હોય છે		

To see	જોવું
Live	રહે છે
The same	એકજ
Friends	મિત્રો
2. Girl	છોકરી
Hair	વાળ
Long	લાંબા
Thick	જાડા
Earth	પૃથ્વી
Goes	જાય છે
Sun	સૂર્ય
Night	રાત
To lose	ખોવું
Book	ચોપડી
If	જો
To leave	પડતું મૂકવું
Place	જગા
Teacher	શિક્ષક
Told	કહ્યું
To hang	ભેરવવું
Cap	ટોપી
Peg	ખીંટી
Wall	ભીંત
Hall	ઓરડો
To place	મૂકવું
Shelf	અભરાઈ
Milk	દૂધ
Is taken	મેળવાય છે
Goat	બકરી
Better	વધારે સારૂં
Most	ઘણુંખરા
Persons	માણસો
Tree	ઝાડ
Bright	ચળકતું
Green	લીલું
Colour	રંગ
3. Every	દરેક
Sharp	તીક્ષ્ણ
Point	અણી
End	છેડો
Sometimes	કોઈ કોઈ વખતે
Animal	જનાવર
Horse	ઘોડો
To neigh	ખોંખારવું
To bark	ભસવું
To mew	મીઆંઉં / મીઆંઉં કરવું
Pig	ડુક્કર
To grunt	ઘુરઘુર કરવું
Elephant	હાથી
To trumpet	તડુકવું
To bray	ભૂંકવું
To low	ભરાડવું
To lose way	ભૂલા પડવું
Wood	જંગલ
Must	જોઇએ

To return	પાછા ફરવું
Public	સાર્વજનિક
Road	રસ્તો
Before	પહેલાં
Comes on	પડે
Wolf	વરૂ
Forest	જંગલ
To kill	મારી નાખવું
To hear	સાંભળવું
For help	મદદ માટેની
To give	આપવું
Trouble	તકલીફ
To rob	લૂટવું, ચોરવું
Were caught	પકડાયા હતા
Top	મથાળું
4. To flee away	નાસી જવું
To fly away	ઊડી જવું
To shine	ચળકવું
Dozen	બાર
River	નદી
Hook	ગલ
Line	દોરી
He Brought	તે લાવ્યો
School	નિશાળ
Morning	સવાર
Field	ખેતર
Left	બાકી રહેલો
Larger	વધારે મોટું
5. About	લગભગ
Size	કદ
Light	અજવાળું
Moon	ચંદ્ર
Ray	કિરણ
Hot	ગરમ
Head	માથું
Less	ઓછા
Parent	માબાપ
Must do	બજાવવી જોઈએ
To be neg-lected	અનાદર થવો
Eleven	અગિઆર
To sell	વેચવું
Slave	ગુલામ
Merchant	વેપારી
Egypt	મિસર
Valley	ખાણ
Hill	ટેકરી

Chapter III, પ્રકરણ ત્રીજું.

GENDER OF NOUNS. નામની જાતિ.

1. That difference in the form of a Noun, which shows whether we are speaking of a male or female is called Gender.

૧. Nounના રૂપના જે તફાવતથી આપણે નર અથવા માદા પારખીએ છીએ તે રૂપને Gender કહે છે.

૨. નરના નામને Masculine કહે છે; જેમકે, man. માદાના નામને Feminine (નારી) કહે છે; જેમકે, woman. નિર્જીવ પદાર્થો Masculine કે Feminine હોતા નથી; આવી ચીજોનાં નામને Neuter કહે છે; જેમકે, house. જે શબ્દ Masculine અને Feminine, બન્નેમાં વાપરી શકાય છે તે Common કહેવાય છે; જેમકે, Parent (માબાપ), Child (છોકરો–છોકરી).

૩. Masculine અને Feminine ત્રણ જુદી જુદી રીતોથી ઓળખાય છે.

I.—BY A CHANGE OF ENDING.

Actor	નાયક	Actress	નાયિકા
Author	ગ્રંથકર્તા	Authoress	ગ્રંથકર્ત્રી
Duke	નવાબ	Duchess	બેગમ
Emperor	શાહનશાહ	Empress	શાહનશાહબાનુ
Giant	રાક્ષસ	Giantess	રાક્ષસી
God	દેવ	Goddess	દેવી
Heir	વારસ	Heiress	વારસણ
Host	ઘરધણી	Hostess	ઘરધણીઆણી
Hunter	શિકારી	Huntress	શિકારણ
Lad	છોકરો	Lass	છોકરી
Lion	સિંહ	Lioness	સિંહણ
Hero	બહાદુર માણસ	Heroine	બહાદુર સ્ત્રી
Master	શેઠ	Mistress	શેઠાણી
Murderer	ખૂની (માણસ)	Murderess	ખૂની (સ્ત્રી)

Negro	સીદી	Negress	સીદણ
Patron	મુરબ્બી(પુ.)	Patroness	મુરબ્બી (સ્ત્રી)
Poet	કવિ (પુ.)	Poetess	કવિ (સ્ત્રી)
Priest	ગોર	Priestess	ગોરાણી
Prince	રાજકુંવર	Princess	રાજકુંવરી
Prophet	ભવિષ્યવાદી	Prophetess	ભવિષ્યવાદેણ
Shepherd	ભરવાડ	Shepherdess	ભરવાડેણ
Songster	ગવૈયો	Songstress	ગવૈયેણ
Tiger	વાઘ	Tigress	વાઘેણ
Widower	વિધુર	Widow	વિધવા

2.—BY A CHANGE OF WORD.

Boar	ડુક્કર (નર)	Sow	ડુક્કર (માદા)
Boy	છોકરો	Girl	છોકરી
Brother	ભાઈ	Sister	બેન
Bull	સાંઢ	Cow	ગાય
Bullock	આખલો	Heifer	વાછરડી
Cock	મરઘો	Hen	મરઘી
Buck	હરણ	Doe	હરણી
Dog	કુતરો	Bitch	કુતરી
Drake	બતક (નર)	Duck	બતક (માદા)
Earl	અમીર	Countess	અમીરજાદી
Father	બાપ	Mother	મા
Monk	સાધુ	Nun	સાધુડી
Gentleman	ગૃહસ્થ	Lady	બાનુ
Bachelor	કુંવારો	Maid	કુંવારી
Horse	ઘોડો	Mare	ઘોડી
Husband	ધણી	Wife	ધણીઆણી(જોરૂ)
King	રાજા	Queen	રાણી
Lord	ઉમરાવ	Lady	ઉમરાવજાદી
Man	પુરૂષ	Woman	સ્ત્રી
Nephew	ભત્રીજો	Niece	ભત્રીજી
Ram	ઘેટો	Ewe	ઘેટી

Sir	સાહેબ	Madam	મડમસાહેબ
Son	દીકરો	Daughter	દીકરી
Stag	સાબર (નર)	Hind	સાબર (માદા)
Uncle	કાકો	Aunt	કાકી
Wizard	જાદુગર	Witch	જાદુગરણી
Gander	રાજહંસ	Goose	રાજહંસણી
Hart	હરણ	Roe	હરણી

3.—BY PLACING A WORD BEFORE OR AFTER.

He-goat	બકરો	She-goat	બકરી
Land-lord	ઘરધણી	Land-lady	ઘરધણીઆણી
Man-servant	ચાકર	Maid-servant	ચાકરડી
Grand-father	દાદો-નાનો	Grand-mother	દાદી-નાની
Bride-groom	વર	Bride	કન્યા
Great-uncle	દાદો-નાનો	Great-aunt	દાદી-નાની
Pea-cock	મોર	Pea-hen	ઢેલ
Cock-sparrow	ચકલો	Hen-sparrow	ચકલી

4.—EXAMPLES OF NOUNS IN THE COMMON GENDER.

Parent	માબાપ	Person	માણસ(પુરુષ કે સ્ત્રી)
Relation	સગા-સગી	Pupil	ચેલો-ચેલી
Friend	મિત્ર (પુ.-સ્ત્રી.)	Orphan	નબાપો-નબાપી
Cousin	પિત્રાઈભાઈ કે બેન	Sheep	ઘેટો ઘેટી
Bird	પક્ષી (નર માદા)	Elephant	હાથી-હાથેણ
Fowl	મરઘો-મરઘી	Camel	ઊંટ-ઊંટણી
Deer	હરણ-હરણી	Calf	વાછરડો-વાછરડી
Baby	બાળક-બાળકી	Foal	વછેરો-વછેરી
Infant	નાનો-છોકરો-છોકરી	Student / Scholar	વિદ્યાર્થી (નર કે નારી)
Servant	ચાકર-ચાકરડી		
Monarch	રાજા-રાણી	Teacher	શિક્ષક (પુ.-સ્ત્રી.)

EXERCISE II.

TO POINT OUT THE GENDERS OF NOUNS.

(*a*) *Point out the Genders of all the Nouns noted below:*—

1. How many *students* have you in this *room* under that *teacher*? I like to see a good *actress*, but the *voice* of a good *songstress* is still better. The *Prince* and *Princess* were *Pupils* of the same *teacher* who taught me when I was a *child* of ten *years* of *age*. My *great-uncle* is seventy *years* of age, and my *great-aunt* is sixty-five. I have a pet *bird* in my *cage* and the *child* likes to hear its *chirp*.

2. Among the *sheep* in that *Field*, there is only one *ram* and fifteen *ewes*. The *doe* and *roe* are great *friends* The *maid-servant* does the *work* in the house; the *man-servant* does that in the *garden*; both *servants* get good *pay* I have not seen my *cousin* for two *years*. A *drake* is not so large as a *gander*, and a *duck* is not so large as a *goose*

3. What is the *name* of that *person* who visited at our *house* this *evening*? The *wizard* played us some clever *tricks*. A *gentleman* and *lady*, who seemed to be *husband* and *wife*, knocked at the *door* of the *house*; the *servant* told them to enter, and called the *man sir* and the *woman madam*. I have three *nephews* and two *nieces*; their *parents* live a few *miles* from our *town*.

4. *Fowls* make much *dirt* and *noise*, and the *crowing* of a *cock* wakes *persons* up from their *sleep* before the *sun* has risen. The *tigress* has two *cubs*, and the *hunter* has not yet found their *lair*. He has been a *widower* ever since his *wife* died. He has one *son* and two *daughters*. These are his only *children*. The *foal* in my *field* was born on the same day as the *calf*. Five *lads* and four *lasses* are playing in the *grass*. My son will be the *heir* to all my *property*.

5. I have no *daughter*, and therefore I cannot have an *heiress*. My *friend* lives a few *miles* away from my own *house*. An *elephant* is larger than any other *animal* that lives on *land*. The *whale* is the largest *animal* that lives in *water*. I hope you will

give some *help* to this poor little *orphan*. Its *parents* both died a few *months* ago. I shall require a strong *camel* to carry these two heavy *boxes* for so many *miles*.

(b). *Change every Masculine into Feminine, and every Feminine into Masculine.*

VOCABULARY TO EXERCISE II.

1. How many	કેટલા	Clever Tricks	હાથ ચાલાકીના ખેલ
Room	ઓરડી	To seem	માલમ પડવું
To like	પસંદ કરવું	To knock	દરવાજો ઠોકવો
Voice	અવાજ	Door	દરવાજો
To teach	શીખવવું	To enter	અંદર આવવું
Year	વર્ષ	To call	બોલાવવું
Age	ઉમ્મર	To live	રહેવું
Seventy	સિત્તેર	Few	થોડા
Sixty-five	પાંસઠ	Mile	માઇલ
Pet	પ્યારું	4. Noise	શોરબકોર
Cage	પાંજરું	Dirt	ગલીચો
To hear	સાંભળવું	Crowing	કુકરે કુક
Chirp	ચકચક	To wake up	જગાડવું
2. Among	દરમિયાન	Sleep	ઊંઘ
Fifteen	પંદર	To rise	ઊગવું
Work	કામ	Cub	વાઘનું બચ્ચું
House	ઘર	To find	શોધી કાઢવું
Garden	બાગ	Lair	બોડ
To get	મેળવવું	Ever since	ત્યારથી
Pay	પગાર	To die	મરી જવું
Large	મોટો	To be born	જન્મવું
3. Name	નામ	Grass	ઘાસ
To visit	જોવા આવવું	Property	મિલકત
Evening	સાંજ	5. Animal	જાનવર
To play	રમવું		

Other	બીજું	Both	બન્ને
Land	જમીન	Months	મહીના
Whale	વેઈલ	Ago	અગાઉ
Water	પાણી	To require	જરૂર પડવી
Hope,	આશા રાખું છું	Strong	મજબૂત
Poor	ગરીબ	To carry	લઈ જવું
Little	નાની ઉમ્મરનું	Heavy	ભારે

VOCABULARY TO EXERCISE III.

Lock	તાળું	Key	કુંચી
Cheese	પનીર	Shoe	ખાસડું
Moss	લીલ	Dozen	ડઝન
Cure	આરામ		

EXERCISE III.

GIVE THE PLURAL NUMBERS OF THE NOUNS NOTED BELOW.

Parent, sow, wife, lady, niece, ewe, goose, man, duck, child, pair, poet, sheep, dog, monkey, deer, elephant, lad, lass, maid, foot, calf, fly, flea, bird, ox, box, lock, life, woman, pice, fish, hair, host, prince, nephew, uncle, hunter, roe, servant, gander, tooth, fish, mouse, actor, wolf, cry, master, mistress, field, cheese, moss, cure, key, shoe, dozen.

Chapter IV. પ્રકરણ ચોથું.

PRONOUNS. સર્વનામ.

1. A Pronoun is a word used instead of a Noun.

PERSONAL PRONOUNS.

૨. Personal—કહેવાનું કારણ એટલુંજ કે તે ત્રણ Persons ને માટે વપરાય છે, એટલે:—

First person પહેલો પુરુષ અથવા વાત કરનાર

Second person બીજો પુરુષ અથવા જેની સાથે વાત કરવામાં આવે તે.
Third person ત્રીજો પુરુષ અથવા જેને વિષે વાત કરવામાં આવે તે.

૩—Personal નાં રૂપ નીચે પ્રમાણે છે:—

Singular

Person.						
First	I	હું	me	મને	myself	હું પોતે
Second	Thou	તું	thee	તને	thyself	તું પોતે
Third	He / She / It	તે	him / her / it	તેને	himself / herself / itself	તે પોતે

Plural.

Person.						
First	We	અમે	us	અમને	ourselves	અમે પોતે
Second	You	તમે	you	તમને	yourselves	તમે પોતે
Third	They	તેઓ	them	તેમને	themselves	તેઓ પોતે

૪. જ્યારે આ Pronoun કબજો અથવા માલકીપણું બતાવે છે ત્યારે તેનાં રૂપ નીચે પ્રમાણે થઈ જાય છે, અને તે Possessive કહેવાય છે:—

Singular.

Person.				
First	My, mine	મારો	my own	મારો પોતાનો
Second	Thy, thine	તારો	thy own	તારો પોતાનો
Third	Her, hers, / Its	તેનો	his own / her own / its own	તેનો પોતાનો

Plural.

Person.				
First	Our, ours	અમારો	Our own	અમારો પોતાનો
Second	Your, yours	તમારો	Your own	તમારો પોતાનો
Third	Their, theirs	તેઓનો	Their own	તેઓનો પોતાનો

RELATIVE PRONOUN.

૫. Relative કહેવાનું કારણ એટલુંજ કે પહેલાં આવેલા કોઈ noun અથવા pronoun સાથે તે relation અથવા સંબંધ દર્શાવે છે. આ પહેલાં આવેલા noun અથવા pronoun ને Antecedent કહે છે.

૬. Relative'નાં રૂપ નીચે પ્રમાણે છે :—

Who	જે	Which / What	જે-જેને
Whose	જેનો		
Whom	જેને	As	જેવો

નીચે આપેલા દાખલાઓમાં Relative અને તેમનો Antecedent બતાવો :—

This is the man on whom I depended.

જેના ઉપર મેં ભરોસો રાખ્યો તે આ માણુસ છે.

The book is lost, the leaves of which were torn.

જેનાં પાનાં ફાટી ગયાં છે તે ચોપડી ખોવાઈ ગઈ છે.

Where is the rat that made a hole through the wall ?

જેણે ભીંતમાં કાણું પાડયું હતું તે ઉંદર કયાં છે ?

The man has just come who lent me a rupee.

જેણે મને રૂપીઓ ઉછીનો આપ્યો હતો તે માણુસ હમણાં આવ્યો છે.

My cow was not such a fine one as yours is.

જેવી તમારી ગાય સુંદર છે તેવી મારી નહોતી.

The man is dead whose house we live in.

જેના ઘરમાં અમે રહીએ છીએ તે માણુસ મરી ગયો.

INTERROGATIVE PRONOUNS.

૭. જેની મદદથી કંઈ પ્રશ્ન પૂછી શકાય તે Interrogative કહેવાય છે. તે નીચે પ્રમાણે છે :- who કોણ, whose કોનું, whom કોને, what શું, which કયો.

દાખલા.

Who spoke ? ... કોણ બોલ્યું ?
Of whom did he speak ? ... તે કોના વિષે બોલ્યો ?
What did he say ? ... તેણે શું કહ્યું ?
Whose book is that ? ... પેલી ચોપડી કોની છે ?
Among these horses. ... આ ઘોડાઓમાંથી તમને સૌથી
Which do you like best ? ... વધારે કયો પસંદ છે ?

EXERCISE IV.

TO POINT OUT PRONOUNS.

(a.) *Point out all the Pronouns in the following sentences.*

We must thank the man who did us that kindness. He did it because he wished to help us in our trouble. The cat is licking its own hair. What is the use of stopping me from doing my work ? Every one must do his own work, for no one will do it for him. They covered themselves with warm clothes, and no one took off his own coat.

2 In such a cold air as this, everyone must keep himself warm. The dog is wagging its tail as quickly as it can She found her lost boot in her own room, and took more care of it from that day. The box that you lost has been found. It was not such a large one as mine. To whom can I tell the news if I cannot tell it to you ? Which of these books is most fit to be given him for the prize that he has earned ? This is the house that Jack built

3. The leaves of my book have been torn; who did it ? What did he see in the hole that he found under the wall of his father's house ? Who gave you leave to leave off the work that I ordered you to do ? By what time will the work be finished ? I cannot now repay the rupee that you lent me, but you shall have it back from me in a day or two. He has no fear about himself for he does not know his own danger.

4. He has much work before him, but he will finish it in time, if he is left to do it in his own way. The fault was mine, not thine. No blame can be given to such as you are,—a man who is trusted by all men, and whom everyone believes to be his friend. The cat that caught the mouse in my room was lent to me by you. I shall send it back to your house to-morrow. Whose book is that ? It is not such a book as I should have chosen.

(b) *Among the above Pronouns show which are Personal, Possessive, Relative, or Interrogative.*

(c.) *Among the Personal Pronouns, show which are Singular and which plural.*

(d.) *Change all the Personal Pronouns that are Singular into Plural ones, and all the Plural ones into Singular.*

VOCABULARY TO EXLRCISE IV.

1. To thank	ઉપકાર માનવો	Prize	ઇનામ
Kindness	મહેરબાની	To earn	મેળવવું
Because	કારણ કે	To build	બાંધવું
To wish	ઇચ્છવું	3. Leaves	પાંનાં
To help	મદદ કરવી	Have been torn	ફાડી નાખવામાં આવ્યાં છે.
Trouble	મુસીબત	Hole	કાણું
To lick	ચાટવું	Leave	રજા
Use	ઉપયોગ	To leave off	પડતું મૂકવું
To stop	અટકાવવું	To order	હુકમ કરવો
To cover	ઢાંકવું	By what time	કેટલી વારમાં
Warm	ગરમ	To finish	પૂરૂં કરવું
Clothes	લુગડાં	To repay	પાછું આપવું
To take off	ઉતારવાં	To lend	ઉછીનું આપવું
Coat	કોટ	Fear	ડર
2. Cold	ઠંડું	To know	જાણવું
Air	પવન	Danger	ભય
To wag	હલાવવું		
Tail	પુંછડી		
Quickly	જલદી જલદી	4. Fault	વાંક
To find	શોધી કાઢવું	Blame	ઠપકો
Lost	ખોએલું	To be trusted	ભરોસો રાખવો
Boot	બૂટ	To believe	માનવું
Care	સંભાળ	To lend	માગ્યુ આપવું.
News	ખબર	To send	મોકલવું
Fit	લાયક	To choose	પસંદ કરવું

EXERCISE V.

TO PUT PRONOUNS FOR NOUNS.

Put Pronouns instead of the Nouns noted below :

1. This bush gives fine roses; the *roses* give a sweet scent when the *roses* are fully bloomed. The sun's rays are hottest when the *sun's rays* are not shaded by a cloud. Three dogs chased a single cat: but the cat was not caught by *the dogs; for the cat* ran up a fence, which *the dogs* could not jump The boy is now going home for the holidays, which *the boy* has earned by *the boy's* hard work.

2. The pen which you gave me should be mended; for *the pen's* point was broken, when *the pen* fell from the table That boy is fond of flying a kite; but *the boy* cannot fly *the kite* very high, because the string tied to *the kite* is not long enough. Bricks are made of clay, and when *the clay* has been well burnt, *the bricks* are very strong This house has eight rooms, and all of *the rooms* are dry and airy.

3. My sister has lost the book, which I lent to *my sister* a few days ago, so that *my sister* might read the story written in *the book* The plums in our garden are sour, because the ground in which *the plums* grow has not had as much rain and sun as is needed by *the plums*. I am fond of a garden, when *the garden* is well kept and the beds *of the garden* are filled with flowers.

4. Glass is a very useful thing, because *a glass* admits light, while at the same time *a glass* shuts out rain and dust. I like a cow better than a bull, because *a cow* gives milk, and no one fears *a cow* unless *the cow* thinks that *the cow's* calf is in danger The prince and princess have come, and *the prince and princess* will sleep in this town to-night; *the prince* is attended by two men-servants, and *the princess* by three maids. A gentleman and lady walked past my window this morning; did you see *the gentleman and lady ?* What sort of dresses did *the gentleman* and *lady* wear ? Did *the gentleman* seem to be older than *the lady*.

VOCABULARY TO EXERCISE V.

1. Bush	ઝાડી
Rose	ગુલાબ
Sweet	ગળ્યું
Scent	ખુશબો
Full-blown	ખીલેલું
Rays	કિરણ
Are shaded	ઢંકાયલી છે
Cloud	વાદળું
Chased	પાછળ પડયા
Single	એક
Ran up	ચઢી ગઈ
Fence	વાડ
Jump	કૂદવું
Home	ઘર
Holidays	રજા
Hard work	સખત મહેનત
2. Pen	કલમ
Should	જોઇએ
To be mended	ઘડાવવું
Point	અણી
To be broken	ભાગી જવું
To fall	પડવું
Table	મેજ
To fly a kite	પતંગ ઉડાડવી
String	દોરી
Tied	બાંધેલી
Long	લાંબી
Brick	ઇંટ
Clay	માટી
Has been burnt	પકાવવામાં આવી છે.
Eight	આઠ
Dry	સુકી
Airy	હવાદાર
3. To read	વાંચવું
Story	વાર્તા
Written	લખેલી
Plum	આલુ (બોર)
Sour	ખાટું
Ground	જમીન
To grow	ઉગવું
Rain	વરસાદ
Is needed	જરૂરનું છે
To be fond of	શોખ હોવો
Well-kept	સચવાયલા
Beds	ક્યારા
To be filled	ભરાવું
Flower	ફૂલ
4. Glass	કાચ
Useful	ઉપયોગી
Admits	આવવા દે છે
Light	અજવાળું
Shuts out	આવવા દેતો નથી
Dust	ધૂળ
To fear	બીવું
To think	વિચાર કરવો
In danger	ભયમાં
To sleep	ઊંઘવું
To-night	આજ રાત્રે
Is attended	ચાકરી કરાયલો છે

To walk	ફરવું	Dress	પોશાક
Past	પાસેથી	To wear	પહેરવું
Window	બારી	To seem	જણાવું
Sort	જાત	Older	વધારે ઉમરનો

Chapter V. પ્રકરણ પાંચમું.

ADJECTIVES. વિશેષણ

1. An Adjective qualifies a noun or pronoun; that is, it adds something to its meaning.

૨. મુખ્ય ચાર રીતથી Adjective કોઈ Noun નો ગુણ બતાવી શકે છે.

(૧) કોઈ માણુસ કે વસ્તુનો quality અથવા ગુણ બતાવવાથી.

(૨) કોઈ વસ્તુનો quantity અથવા પ્રમાણ બતાવવાથી.

(૩) કોઈ માણુસ કે વસ્તુનો number અથવા સંખ્યા બતાવવાથી.

(૪) કોઈ માણુસ કે વસ્તુ તરફ ઇશારો કરવાથી.

§ 1.—ADJECTIVES OF QUALITY.

૩. આ જાતનું Adjective કોઈ માણુસ અથવા વસ્તુના ગુણનું વર્ણન કરે છે; જેમકે,

A brave boy એક બહાદુર છોકરો.

A sick lion એક માંદો સિંહ.

A tame cat એક પાળેલી બિલાડી.

A large field એક મોટું ખેતર.

A little mouse એક નાનો ઉંદર.

અહિંઆં brave થી છોકરાનો ગુણ અને sick થી સિંહની સ્થિતિ દર્શાવાય છે. બાકીનાં વિશેષણોનું પણ એમજ જાણવું.

§ 2.—ADJECTIVES OF QUAN-TI-TY.

૪. આ જાતના Adjective થી પ્રમાણ એટલે ફલાણી વસ્તુ કેટલી લેવામાં આવી છે તે બતાવાય છે.

Little	થોડું	No, none	બિલકુલ નહિ
Less	વધારે થોડું, ઓછું	Some	કેટલાક
Least	સૌથી થોડું	Enough	જોઇએ તેટલું
Much	વધારે	Sufficient	પુષ્કળ
More	એથી વધારે	All	બધું
Most	સૌથી વધારે	Whole	આખું

He ate much bread.—તેણે ઘણી રોટલી ખાધી.
He ate more bread.—તેણે તેના કરતાં વધારે રોટલી ખાધી.
He ate no bread.—તેણે બિલકુલ રોટલી ખાધી નહિ.
He ate some bread.—તેણે કેટલીક રોટલી ખાધી.
He ate enough bread.—તેણે પૂરતી રોટલી ખાધી.
He ate all the bread.—તેણે બધી રોટલી ખાધી.
He ate a little bread.—તેણે થોડી રોટલી ખાધી.

§ 3.—ADJECTIVES OF NUMBER.

૫. કેટલી વસ્તુઓ છે અથવા તે વસ્તુઓ કયા અનુક્રમમાં છે તે જે Adjectives થી માલમ પડે છે તે Defi-nite Nu-me-rals કહેવાય છે.

જેથી કેટલીક એમ માલમ પડે છે તે Car-di-nals અને જેથી અનુક્રમ માલમ પડે તે Or-di-nals કહેવાય છે.

Cardinals.		*Ordinals.*	
One	એક	First	પહેલું
Two	બે	Second	બીજું
Three	ત્રણ	Third	ત્રીજું
Four	ચાર	Fourth	ચોથું
Five	પાંચ	Fifth	પાંચમું
Six	છ	Sixth	છઠું
Seven	સાત	Seventh	સાતમું
Eight	આઠ	Eighth	આઠમું
Nine	નવ	Ninth	નવમું
Ten	દસ	Tenth	દસમું

Eleven	અગિઆર	Eleventh	અગિઆરમું
Twelve	બાર	Twelfth	બારમું
Thirteen	તેર	Thirteenth	તેરમું
Fourteen	ચૌદ	Fourteenth	ચૌદમું
Fifteen	પંદર	Fifteenth	પંદરમું
Sixteen	સોળ	Sixteenth	સોળમું
Seventeen	સત્તર	Seventeenth	સત્તરમું
Eighteen	અઢાર	Eighteenth	અઢારમું
Nineteen	ઓગણીસ	Nineteenth	ઓગણીસમું
Twenty	વીસ	Twentieth	વીસમું

૬. જે Adjectives સંખ્યા તો બતાવે છે પણ ચોકસ સંખ્યા બતાવતાં નથી તે In-def-i-rite numerals કહેવાય છે.

સામાન્ય દાખલાઓ નીચે પ્રમાણેઃ—

All	બધા	More	વધારે
Some	કોઈ કોઈ	Most	ઘણુંખરા
No, none	બિલકુલ નહિ	Several	કેટલાક
Many	ઘણું	Sundry	કોઈ એક
Few	થોડાં		

All men are mortal.	બધાં માણસ નશવંત છે.
Some men are rich.	કોઈ કોઈ માણસ પૈસાદાર છે.
Many men are poor.	ઘણાં માણસ ગરીબ છે.
Few men came.	થોડાં માણસ આવ્યાં.
More men came to-day than yesterday.	ગઈ કાલ કરતાં આજે વધારે માણસ આવ્યા.
Most men must work for their bread.	ઘણાંખરાં માણસોને પોતાના રોટલા માટે મહેનત કરવી પડે છે
Several or sundry men came to see me.	કેટલાક અથવા કેટલાએક માણસ મને જોવા આવ્યા.

§ 4.—DE-MON-STRA-TIVE ADJECTIVES.

૭. આ જાતનાં Adjectives અમુક વસ્તુ તરફ ઇશારો કરે છે; જેમકે,

This slate ...	આ સ્લેટ...
That slate ...	પેલી સ્લેટ...
Those slates...	પેલી સ્લેટો...

અહિંઆં this શબ્દ કોઈ પાસે પડેલી સ્લેટ દર્શાવે છે, અને that તથા those કોઈ દૂર પડેલી સ્લેટ અથવા સ્લેટો દર્શાવે છે.

૮. જ્યારે Adjective કોઈ ખાસ પ્રાણી અથવા પદાર્થ દર્શાવે છે, ત્યારે તે Definite Demonstrative કહેવાય છે.

અને જ્યારે તે કોઈ ખાસ પ્રાણી કે પદાર્થ દર્શાવતું નથી, ત્યારે તે Indefinite Demonstrative કહેવાય છે.

Definite.		*Indefinite.*	
The	તે	A, an	એક
This	આ	Any	કોઈ
That	પેલું	One	એક
These	આ (બ૦ વ૦)	Certain	અમુક
Those	તેઓ	Some	કોઈ, કંઈક
The same	તેજ	Other	બીજું
The other	બીજો	Another	બીજું એક

૯—The ને કોઈવાર Definite article કહે છે, અને a અથવા an ને Indefinite article પણ the તો these, that, this, those, નું ટુંકું રૂપ છે, અને a તથા an પણ one નું ટુંકું રૂપ છે, એટલે કે article જુદી જાતનો Part of Speech નથી.

EXERCISE VI.

TO POINT OUT ADJECTIVES.

(a.) *Point out all the Adjectives in the following sentences:*

1. The cat is sick and has eaten no mice to-day. There is no health without fresh air and proper food. A cat, as many men say, has nine lives; but I think it has not more than one. All the persons present saw the monkey climb that high tree. Mangoes

are not yet ripe; they have had enough rain, but they want more sun and less wind.

2. Your cow gives several seers of good milk every day; and each person has enough. Most boys go to school when they are seven or eight years of age and some remain at school till they are sixteen or seventeen The twelfth boy in this class has been absent the whole of this week. Many mangoes have dropped on the grass from the same branch.

3. Wheat is dearer in several shops in this town. Few persons were present, but many were asked to come. He did much work and took a high place amongst other boys in the class Every boy had a fair chance of coming out first My son came out first My son came out seventh out of twenty This was not a bad result, nor was it a very good one No other flowers than these will grow in such soil as that

4. Draw up some water with a long rope from that well What is one man's meat is another man's poison. Chalk makes a white line on a black-board, and hence the words written with chalk are not difficult to read. A little water is sufficient for putting out a little fire.

(b) *Point out the different kinds of Adjectives in the above sentences*

(c) *Among Demonstrative Adjectives and Adjectives of Number pick out those which are Definite and those which are Indefinite.*

(d) *Point out the Noun qualified by each Adjective in the above sentences.*

VOCABULARY TO EXERCISE VI.

1. Sick	માદો	Nine	નવ
To eat	ખાવું	Life	જિંદગી
Health	તન્દુરસ્તી	To think	વિચાર કરવો
Fresh	તાજી	Present	હાજર
Air	હવા	Climb	ચઢવું
Proper	યોગ્ય	High	ઊંચું
Food	ખોરાક	Mango	કેરી

Ripe	પાકી	A fair chance	યોગ્ય તક
Enough	પૂરતું	To come out	બહાર નીકળવું
To want	જરૂર હોવી	Result	પરિણામ
Wind	પવન	Flower	ફૂલ
2. Most	સૌથી વધારે	Soil	જમીન
Age	ઉમ્મર	4. To draw up	ખેંચવું
Remain	રહે છે	Well	કુવો
Class	વર્ગ	Meat	ખોરાક
Absent	ગેરહાજર	Poison	ઝેર
Whole	આખુ	Chalk	ખડી
Week	અઠવાડીઉં	White	સફેદ
To drop	ટપકવું	Line	લીટી
Branch	ડાળી	Black	કાળું
3. Wheat	ઘઉં	Board	પાટીઉં
Dear	મોઘું	Word	શબ્દ
Shop	દુકાન	Difficult	સખત
To ask	બોલાવવું	To put out	ઓલવવું
Place	નંબર	Fire	આગ

Chapter VI પ્રકરણ છઠું.

VERBS ક્રિયાપદ.

1. A Verb is a word by means of which we can say something about a person or thing.

૨. Verb ની મદદથી આપણે ચાર વાતો દર્શાવી શકીએ છીએ.

(*a*) ફલાણો માણસ અથવા વસ્તુ શી છે, કેવી માલમ પડે છે, અથવા કેવી થઈ જાય છે.

(*b*) ફલાણી વસ્તુ અથવા માણુસ શું કામ કરે છે.

(*c*) ફલાણા માણુસ અથવા વસ્તુ ઉપર શું કરવામાં આવે છે.

(*d*) ફલાણો માણુસ અથવા વસ્તુ કેવી સ્થિતિમાં છે.

(*a*) Ripe fruit is, or seems or becomes, fit for food.

પાકું ફળ ખાવા લાયક છે, ખાવા લાયક જણાય છે, અથવા ખાવા લાયક થાય છે.

અહિઆં is અથવા seems અથવા becomes શબ્દોથી પાકેલા ફળની કંઈ હકીકત જાણી શકાય છે, એટલે કે તે ખાવા લાયક છે એમ દર્શાવાય છે.

(*b*) Ram killed a snake.

રામે એક સાપને મારી નાખ્યો.

રામે શું કર્યું તે આ Killed શબ્દ ઉપરથી માલમ પડે છે, એટલે કે તેણે એક સાપને મારી નાખ્યો.

(*c*) Ten men were killed.

દસ માણસો માર્યા ગયા.

અહિઆં Were killed ઉપરથી એમ માલમ પડે છે કે દસ માણસો ઉપર શું કરવામાં આવ્યું, એટલે કે તેઓ માર્યા ગયા.

(*d*) The boy feels a pain in his ear.

છોકરાના કાનમાં દરદ થાય છે.

અહિઆં feels થી માલમ પડે છે કે છોકરાની શી સ્થિતિ છે, એટલે કે તેને દરદ થાય છે.

૩. અમુક માણસ અથવા વસ્તુ શું કરે છે તે ક્રિયા દર્શાવનાર Verb ને Active કહે છે; જેમકે,

Ram Killed a snake.

રામે એક સાપને મારી નાખ્યો.

અહિંઆં રામ કંઈ ક્રિયા કરે છે તેથી ક્રિયાપદ Active છે.

૪. અમુક માણસ અથવા વસ્તુ ઉપર શી ક્રિયા કરાય છે તે દર્શાવનાર Verb ને Passive કહે છે, જેમકે,

Ten men were killed.

દસ માણસો માર્યા ગયા.

અહિંઆં માર્યા જવાની ક્રિયા દસ માણસો પર કરવામાં આવે છે, તેથી ક્રિયાપદ Passive છે એમ જાણવું.

૫. Verb ના જે ભાગને છેડે ing અથવા ed અથવા en આવે, તેને Par′-ti-cip-le કહે છે; જેમકે,

A fading flower	એક કરમાયલું ફૂલ
A fallen tree	એક પડી ગએલું ઝાડ
A hunted stag	એક શિકાર કરેલું સાંબર

૬. જ્યારે ક્રિયાપદની પહેલાં to લગાડવામાં આવે છે ત્યારે તે In-fin′-i-tive કહેવાય છે; જેમકે,

To kill	મારી નાખવું
To sleep	ઊંઘવું
To be killed	માર્યાં જવું

EXERCISE VII.

TO POINT OUT VERBS.

(a) Point out all the verbs in the following sentences .

1. Horses eat dried grass. Ripe oranges are sweet They become fit for food when they are ripe Shri Ram told his brother to learn his lesson more perfectly next time. Who broke that window ? I believe, Gopal, you broke it. My watch keeps good time; but yours has stopped, because you did not wind it up last night when you went to bed.

2. I hope you will not compel the teacher to punish you for idleness. The bear and monkey belonging to that juggler play some funny tricks. I suppose he taught them how to play to his music. My mother told me to take this bag of rice to the Buniya's shop and return it, because the quality was not good, and the quantity was not sufficient for the price paid by her.

3. I did what I was told to do; but the bag of rice was not taken back by the Buniya. There lies the faded flower: the stem on which it grew was broken by some one, two days ago. The leaves of the trees have begun to drop off. The ground is covered with fallen leaves and withered blossoms. The poor stag was killed at last by the hunter's dogs.

4. The dogs do not deserve to be shot, because they were taught to kill the animal which their master told them to hunt. Were you bitten by that dog ? Was the dog mad ? If so, you will become mad yourself unless the wound is burnt out at once. Be careful to keep out of the way of mad dogs. They are ready to bite you at any time.

(b) *Among the Verbs, show which are in the Active voice and which in the Passive; and which are in the Infinitive Mood and which are Participles.*

(c) *Point out all the Nouns in the above sentences.*

(d) *Point out all the Pronouns.*

(e) *Point out all the Adjectives.*

VOCABULARY TO EXERCISE VII.

1. Dried સુકું
Orange નારંગી
To become થવું
Fit લાયક
To learn શીખવું
Lesson પાઠ
Perfectly સંપૂર્ણ રીતે
Next time બીજી વાર
To break ભાગવું
Window બારી
To believe માનવું
Watch ઘડીઆળ
To keep good time સારી ચાલવી
To stop બંધ પડવું
To wind up કુંચી આપવી
Last night ગઈ રાત્રે
Bed પથારી
2. Hope આશા રાખવી
To compel લાચાર કરવું, ફરજ પાડવી
To punish સજા કરવી
Idleness આળસ
Bear રીંછ
Belong to માલિક થવું
Juggler મદારી
Funny રમુજી
Tricks ખેલ
To suppose ધારવું
Music ગીત
Bag કોથળો
Rice ચોખા
To return પાછું વળવું
Quality જાત
Quantity જથો
Sufficient પુષ્કળ
Price કિંમત
Paid આપેલી
3. To take back પાછું લેવું
To lie પડયા રહેવું
Faded કરમાયલું

Stem	પાંખડી	Master	શેઠ
To begin	શરૂ કરવું	To hunt	શિકાર કરવો
To fall off	ખરી પડવું	To be bitten	કરડાવું
To be covered	ઢંકાઈ જવું	Mad	ગાંડો, હડકાયો
Fallen	પડેલાં	Wound	ઘા
Withered	સુકાયલાં	To be burnt out	ડામ દેવાવો
Blossom	ફૂલ	At once	એકદમ
Hunter	શિકારી	Careful	હુશિયાર
4. To deserve	લાયક થવું	To keep	રહેવું
To be shot	બંદુકથી માર્યા જવું	Out of the way of	છેટા
		Ready	તયાર

Chapter VII. પ્રકરણ સાતમું.

ADVERBS. ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય

1. An Adverb qualifies a Verb, Adjective, or other Adverb.

An *almost* black snake crept *very quickly* through the grass.

એક લગભગ કાળો સાપ ઘણી ઝડપથી ઘાસમાં થઈને ચાલ્યો ગયો.

અહિઆં almost 'કાળો'નો, quickly 'ચાલ્યો ગયો'નો અને very 'ઝડપથી'નો, ગુણ બતાવે છે.

(*a*) SIMPLE ADVERBS.

૨. બીજા ઘણા અર્થમાં Adverbs બીજા શબ્દોનો ગુણ બતાવે છે.

(*a*) અમુક કામ કેવી રીતે અથવા કેવી સ્થિતિમાં કરવામાં આવ્યું તે કેટલાક Adverbs થી દર્શાવાય છે—એને Adverbs of Manner કહે છે; જેમકે.

He did it *well.*	તેણે તે કામ સારી રીતે કર્યું.
He did it *wisely.*	તેણે તે કામ ડહાપણથી કર્યું.
He did it *thus.*	તેણે તે કામ આ પ્રમાણે કર્યું.
We all did it *alike.*	અમે બધાએ તે એકસરખી રીતે કર્યું.
We did it *together.*	અમે તે એકઠાં મળીને કર્યું.

આવી જાતનાં ઘણાંખરાં Adverbs ને છેડે ly આવે છે અને Adjective ને ly લગાડવાથી તે બને છે જેમકે,

Wise	ડાહ્યો	wisely	ડહાપણથી
Quick	ઉતાવળો	quickly	ઉતાવળથી
Slow	ધીમો	slowly	ધીમેથી
Sad	દિલગીર	sadly	દિલગીરીથી
Soft	નરમ	softly	નરમાશથી

(*b*) બીજાં Adverbs થી એમ માલમ પડે છે કે અમુક કામ શા પ્રમાણમાં થયું છે—આ Adverbs of Quantity કહેવાય છે; જેમકે,

He is *quite* strong.	તે તદ્દન મજબૂત છે.
He is *almost* strong.	તે લગભગ મજબૂત છે.
He is *only* sick of fever.	તે ફક્ત તાવથી માંદો છે.
He is *rather* sick.	તે કંઈક માંદો છે.
He is *very* sick.	તે ઘણો માંદો છે.
We have talked *enough*.	આપણે પુષ્કળ વાતચીત કરી છે.
We are *much* pleased.	અમે ઘણા ખુશ થયા છીએ.
We are *partly* pleased.	અમે કંઈક ખુશ થયા છીએ.
We are *entirely* pleased.	અમે સંપૂર્ણ રીતે ખુશ થયા છીએ.
We are *half* pleased and *half* vexed.	અમે અર્ધા રાજી અને અર્ધા નારાજ થયા છીએ.
We are *a little* pleased.	અમે જરા ખુશ થયા છીએ.
This food is *far* the best.	આ ખાવાનું સૌથી ઉત્તમ છે.

(*c*) બીજાં Adverbs થી એમ માલમ પડે છે કે કેટલી વખત અથવા કયા અનુક્રમમાં કામ કરવામાં આવ્યું—આ Adverbs of Number કહેવાય છે; જેમકે,

He came *once*.	તે એક વાર આવ્યો.
He came *thrice*.	તે ત્રણ વાર આવ્યો.
He came *five times*.	તે પાંચ વાર આવ્યો.
He came *sometimes*.	તે કોઈ કોઈ વખત આવ્યો.
He came *seldom*.	તે ક્વચિત્ આવ્યો.
He came *often*.	તે વારંવાર આવ્યો.

He came *always*.	તે હમેશાં આવ્યો.
He *never* came.	તે કદી આવ્યો નહિં.
He came *again*.	તે ફરીથી આવ્યો.
He came no *more*.	તે પછી આવ્યો નહિ

He brought *firstly* a book, *secondly* a slate, and *thirdly* a pencil.

તે પહેલી વાર એક ચોપડી, બીજી વાર એક સ્લેટ અને ત્રીજી વાર એક પેન્સિલ લાવ્યો.

(*d*) અમુક કામ ક્યારે અથવા કયાં સુધી થયું તે કેટલાંક Adverbs-થી દર્શાવાય છે—આ Adverbs of Time કહેવાય છે; જેમકે,

He did this *before*.	તેણે આ કામ પહેલાં કર્યું.
He did this *afterwards*.	તેણે આ કામ પછીથી કર્યું.
He has done this *already*.	તે આ કામ કયારનું કરી ચૂકયો છે.
He did it *long ago*.	તેણે ઘણા વખત પર આ કર્યું.
He was *then* sick.	ત્યારે તે માંદો હતો.
He is *now* sick.	તે હાલ માંદો છે.
He came *early* and went *late*.	તે વહેલો આવ્યો અને મોડો ગયો.
He came *at last*.	તે આખરે આવ્યો.
He came *soon*.	તે તરત આવ્યો.
He came *at once*.	તે એકદમ આવ્યો.
He came *to-day*.	તે આજે આવ્યો.
He came *yesterday*.	તે કાલે આવ્યો.
He will come *to-morrow*.	તે કાલે આવશે.
He will come *hourly*.	તે કલાકે કલાકે આવશે.
He came *daily*.	તે દરરોજ આવ્યો.
He came *meanwhile*.	તે એ દર્મિયાનમાં આવ્યો.

Henceforth we shall not see him. હવેથી આપણે તેને જોઈશું નહિ.

(*e*) અમુક કામ ક્યાં અથવા કયે ઠેકાણે થયું તે કેટલાંક Adverbs દર્શાવે છે—આ Adverbs of Place કહેવાય છે; જેમકે,

He stood *before*.	તે આગળ ઉભો રહ્યો.
He stood *behind*.	તે પાછળ ઉભો રહ્યો.

He stood *forward* and not *backwards.*
તે આગળ ઉભો થયો. પાછળ નહિ.

He stood *below*, and the birds flew *above*.
તે નીચે ઉભો થયો અને પક્ષીઓ ઉંચે ઊડયાં.

He is not *here* but *there*. તે અહિઆં નથી પણ ત્યાં છે.
He was *nowhere* to be found. તે ક્યાંએ મળ્યો નહિ.
We looked for him *every where*. અમે તેને દરેક ઠેકાણે ખોળ્યો.
He stood *apart* from us. તે અમારાથી અલગ ઉભો રહ્યો.
He rode *onwards*. તે ઘોડે બેસીને આગળ ચાલ્યો.
He rode *along*. તે સીધો ઘોડે બેસીને ચાલ્યો.

You will find him *outside*, and not *inside*.
તમે તેને બહારની બાજુએ જોશો, અને અંદર નહિ.

The cows were grazing *hither* and *thither*, *up* and *down* on the hill-side.
ગાયો ટેકરીની આજુબાજુ આમ તેમ, નીચે ઉપર ચરતી હતી.

We will go *hence* if you will go *thence*.
જો તમે ત્યાંથી જશો તો અમે અહિઆંથી જઈશું.

He stood afar *off*. તે ઘણે છેટે ઉભો રહ્યો.

Some stood *near*, others *around*, and others *beyond*.
કેટલાક લોક નજીક, કેટલાક આજુબાજુ, અને કેટલાક દૂર ઉભા રહ્યા.

(*f*) કેટલાક Adverbs થી એમ માલમ પડે છે કે જવાબ 'હા છે કે 'ના', અને વાત નિશ્ચિત છે કે અનિશ્ચિત—આ Adverbs of Affirming or Denying કહેવાય છે; જેમકે,

He answered *yes*. તેણે જવાબ આપ્યો કે હા.
He answered *no*. તેણે જવાબ આપ્યો કે ના.
Perhaps he came. કદાચ તે આવ્યો.
He has *probably* come. તે ઘણું કરીને આવ્યો છે.
He has *certainly* come. તે નક્કી આવ્યો છે.

(*b*) INTERROGATIVE ADVERBS.

3. Adverbs સવાલ પૂછવામાં પણ વપરાય છે અને તે Interrogative કહેવાય છે; જેમકે,

(*a*) Manner—*How* did he do this? તેણે આ કામ કેવી.રીતે કર્યું?
How is he to-day? તેને આજે કેમ છે?
(*b*) Quantity-*How far* is this true? કેટલે દરજ્જે આ સાચું છે?
(*c*) Number—*How many* persons came? કેટલાં માણસ આવ્યાં?
(*d*) Time—*When did* you come? તમે ક્યારે આવ્યા?
How long will you remain here?
તમે અહિંઆં ક્યાંસુધી રહેશો?
(*e*) Place—*Where* is he? તે ક્યાં છે?
Whence hast thou come? તું ક્યાંથી આવ્યો છે?
Whither are you going? તમે ક્યાં જાઓ છો?
(*f*) Cause—*Why* did you say that? તમે તે શા માટે કહ્યું?

(*c*) RELATIVE ADVERBS.

૪. આજ Adverbs જ્યારે સવાલ પૂછવામાં વપરાતાં નથી ત્યારે Relative Adverbs કહેવાય છે; જેમકે.

I will tell you *how* he did this.
તેણે આ શી રીતે કર્યું તે હું તમને કહીશ.
I will tell you *why* he did it.
તેણે આ શા માટે કર્યું તે હું તમને કહીશ.
I will tell you *when* he came and *where* he lived.
તે ક્યારે આવ્યો અને ક્યાં રહેતો હતો તે હું તમને કહીશ.

EXERCISE VIII.

TO POINT OUT ADVERBS.

(*a*) *Pick out the Adverbs in the following sentences:—*

1. I saw him lately. Tell me when you last saw him. How old did he seem to be? He seemed to be quite forty years old. He looked almost forty-five. He never came to us after that visit. We are much surprised at his absence. Why, he does not come we do not know. We are entirely ignorant. There are nearly twenty cows in this herd.

2. The lost cow cannot be found anywhere. It went away secretly and silently. He walks very slowly. I wish he would

walk faster. They are all very tired. They all worked alike. They have well deserved their pay. The sun shone above, while the cattle grazed below. The horses are half asleep. I greatly prefer water to milk.

3. Winter differs greatly from summer; firstly, the air is cooler and, secondly, the days are shorter. I have often inquired the cause of this. A horse runs more quickly than a cow. A cow gives much more milk than a goat, and the milk is far better. If it rains, you must come inside, and not stay outside any longer. I was formerly that man's teacher, but now he is clever enough to teach me.

4. We first travelled to Patna, and then to Benares, where we remained long. It is hotter to-day than it was yesterday. I distinctly heard a cock crow somewhere at the back of our house. Stop here a little; I will return almost immediately. It never snows on the plains of India, but it often hails. If you look carefully behind, before, and around, you will certainly find the knife which you accidentally left on the grass. You were evidently wrong.

5. If the sum had been worked out correctly, you would not be compelled to do it again to-morrow. You will probably do it more accurately next time. Why do you behave thus? You know that you are not behaving properly, and that you will soon be punished for it.

(*b*) *Pick out those Adverbs which are Simple, Interrogative or Relative.*

(*c*) *Show the Word qualified by each Adverb in the above sentences.*

VOCABULARY TO EXERCISE VIII.

1. Lately	થોડા વખત ઉપર	Absence	ગેરહાજરી
Last	છેવટે, છેલ્લે	Ignorant	અજાણ્યો
To look	દેખાવવું	Herd	ટોળું
Almost	લગભગ	2. Lost	ખોવાયલું
Visits	મુલાકાત	Secretly	છુપી રીતે
To be surprised	આશ્ચર્ય પામવું	Silently	ચુપકીથી

To walk ચાલવું
Slowly ધીમેથી
Faster વધારે ઝડપથી
Tired થાકેલો
To deserve લાયક થવું
Pay પગાર
To shine તપવું
Cattle ઢોર
To graze ચરવું
Asleep ઊંઘતું
To prefer સરસ ગણવું
3. Winter શિઆળો
To differ જુદા પડવું
Summer ઉનાળો
Cool ઠંડું
Short ટુંકું
To inquire તપાસ કરવી
Cause કારણ
It rains વરસાદ પડે છે
To stay રહેવું
Clever હુશિયાર
4. To travel સફર કરવી
To remain રહેવું
Distinctly સ્પષ્ટ રીતે
Cock મરઘો
Crow કુકડેકૂક કરવું
At back પછવાડે
It snows બરફ પડે છે
Plains મેદાન
It hails કરા પડે છે
Carefully સાચવીને
To find મેળવવું
Knife છરી
Accidentally એકાએક
Evidently ખુલ્લી રીતે
Wrong ખોટું
5. Sum હિસાબ
To work out ગણવું
Correctly ખરો
To be compelled ફરજ પડવી
Probably ઘણું કરીને
Accurately ચોકસ રીતે
Next time બીજી વાર
To behave વર્તવું
Properly યોગ્ય રીતે
To be punished સજા ખમવી

Chapter VIII. પ્રકરણ આઠમું.

PREPOSITIONS. શબ્દયોગી અવ્યય.

1. A Preposition is a word placed before a Noun or Pronoun, to show in what relation its object stands to something.

I place my hand on the table.

હું મેજ ઉપર મારો હાથ મૂકું છું.

જો તમે on શબ્દ પડતો મૂકો અને એમ કહો કે I place my hand the table, તો તેનો કંઈ અર્થ નીકળતો નથી; કારણ કે ટેબલપર અથવા ટેબલની ઉપર અથવા ટેબલ નીચે તમે પોતાનો હાથ મૂકી શકો છો, અને જો તમે કોઈ Preposition લગાડો નહિ તો ટેબલ અને હાથનો કંઈ સંબંધ જણાઈ શકતો નથી.

2. જે Noun અથવા Pronoun ને Preposition લગાડવામાં આવે છે, તે તેનું Object કહેવાય છે. કોઈ Noun અથવા Pronoun ને Adverb લગાડી શકાતું નથી; આ નિયમ ઉપરથી Adverb અને Preposition ઓળખી શકાય છે.

3. એકજ શબ્દ કોઈ ઠેકાણે Adverb અને કોઈ ઠેકાણે Preposition તરીકે વપરાય છે.

EXAMPLES.

Adverbs.	*Prepositions.*
He walked *about.*	He walked *about* the field.
તે આમ તેમ ચાલ્યો.	તે ખેતરમાં આમ તેમ ચાલ્યો.
The men ran *past.*	He came at half *past* seven.
માણસો પાસે થઈને દોડી ગયા.	તે સાડા સાત વાગે આવ્યો.
The *above* named book.	The sky is *above* the earth.
મજકૂર ચોપડી.	પૃથ્વી ઉપર આકાશ છે.
He swam *across.*	The house stands *across* that field.
તે આરપાર તર્યો.	તે ઘર ખેતરની આરપાર છે.
I saw him once *before.*	He stood *before* the door.
મેં તેને એકવાર પહેલાં જોયો હતો.	તે દરવાજા આગળ ઉભો થયો.
Go *along* quickly.	Let us walk *along* the bank.
જલદી જલદી ચાલ્યા જાઓ.	આપણે કિનારે કિનારે ચાલો.
You must go *behind.*	A man stood *behind* the door.
તમારે પાછળ પાછળ જવું જોઇએ.	એક માણસ દરવાજા પાછળ ઉભો થયો.
He sat *below.*	He stood *below* me in the class.
તે નીચે બેઠો.	વર્ગમાં તે મારી નીચે હતો.
There is nothing *beyond.*	They went *beyond* the mark.
આગળ કંઈ નથી.	તેઓ નિશાનથી આગળ વધ્યા.

The horse was grazing *by*.	*By* whom was this done ?
ઘોડો પાસે ચરતો હતો.	આ કોના હાથે થયું ?
He sat *inside*.	The book is *inside* the box.
તે અંદર બેઠો.	પેટીની અંદર ચોપડી છે.
The men stood *around*.	They walked *around* the fields.
માણસો ચોમેર ઉભા થયા.	તેઓ ખેતરની ચોમેર ફર્યાં.
He is standing *near*.	Your house is *near* mine.
તે પાસે ઉભો છે.	તમારૂં ઘર મારા ઘર પાસે છે.
He died two years *since*.	*Since* that year I have been ill.
બે વરસ થયાં તે મરી ગયો.	હું તે વરસથી માંદો છું.
He lived *on* for two years.	A book is *on* the slate.
તે બે વરસ સુધી જીવતો રહ્યો.	સ્લેટ ઉપર એક ચોપડી છે.
He came few days *after*.	He came *after* a few days.
તે થોડા દિવસ પછી આવ્યો.	તે થોડા દિવસ પછી આવ્યો.
Bees fly *in* and out.	Fish swims *in* water.
મધમાખીઓ અંદર અને બહાર ઉડે છે.	માછલાં પાણીમાં તરે છે.
They came *out* at noon.	Frogs jump *out* at noon.
તેઓ બપોરે બહાર આવ્યા.	દેડકાં પાણીમાંથી બહાર કુદી નીકળે છે.
There were four men *besides*.	And *besides* these ten more.
ચાર માણસ બીજા હતા.	અને આ સિવાય બીજા દસ.
The house was clean *within*.	I slept *within* the house.
મકાન અંદરથી સાફ હતું.	હું ઘરની અંદર સૂતો.
The house was clean *without*.	Men die *without* sleep.
મકાન બહારથી સાફ હતું.	માણસ ઊંઘ વગર મરી જાય છે.

EXERCISE IX.

TO POINT OUT PREPOSITIONS WITH OBJECTS.

(a) Point out each Preposition in the following sentence :—

1. He is in a bad temper to-day. He has passed through many dangers. Such noise is beyond endurance. Sit on that chair. He is not at home. Sit by me. I will go with you to any place that you wish. The sky is above us. The bird flew over his head.

The earth is under our feet. The dog is behind you. A man is standing before the door.

2. This is much to your credit. He gave six rupees for that book. We are now free from danger. He shot wide of the mark. He fell off his horse. He went about his business. Come near this spot. The boats were tied along the shore. They quarrelled among themselves. The boat floated between the two banks of the river.

3. The monkey ran up and down the tree. Sit well across the saddle. Draw a line round this chair. He sat beside me. He swam bravely against the waves. He stands outside the gate. He is within the house. He finished the work in ten days from the day on which he commenced it. He slept late into the day. He is now past the age of forty, but is still below the age of fifty.

4. I will expect you on Monday next. Bats fly out at night, but go away and hide themselves at daybreak. The sun shines by day, and the moon by night. He was absent over two weeks. He will not arrive behind time. He returned after many days. He begins to work daily before 8 o'clock. The train is not up to time. He arrived between 4 and 5 o'clock in the evening. I will remain here during your pleasure. They worked all day till sunset.

(*b*) *Point out the object to each Preposition.*

VOCABULARY TO EXERCISE IX.

1. Bad temper	ગુસ્સો	Free	મુક્ત
To pass	નીકળવું	To shoot	બંદુકથી મારવું
Danger	ભય	Wide of the mark	નિશાનથી દૂર
Noise	અવાજ	Spot	જગ્યા
Endurance	સહનશક્તિ	Boats	હોડીઓ
Chair	ખુરસી	Shore	કિનારો
At home	ઘેર	To quarrel	કજીઆ કરવો
Sky	આકાશ	To float	(વહેવું) તરવું
To stand	ઉભા થવું	Bank	કિનારો
2. Credit	વખાણ	3. Saddle	જીન

Line	લીટી	Bat	ચામાચિડીઉ
Beside me	મારી બાજુએ	Fly out	ઊડે છે
To swim	તરવું	Hide	સતાવું
Bravely	બહાદુરીથી	Daybreak	સૂર્યોદય
Wave	મોજું	To arrive	પહોંચવું
Gave	દરવાજો	To begin	શરૂ કરવું
To commence	શરૂ કરવું	Train	આગગાડી
4. To expect	રાહ જોવી	Pleasure	આનંદ
Monday next	આવતો સોમવાર	Sunset	સૂર્યાસ્ત

Chapter IX. પ્રકરણ નવમું.

CONJUNCTIONS. ઉભયાન્વયી અવ્યય.

1. A Conjunction joins one word to another word or one sentence to another sentence.

(*a*) *One word joined to another.*

એક શબ્દનું બીજા શબ્દ સાથે જોડાવું.

2. જ્યારે બે શબ્દો Conjunction વડે એક બીજાની સાથે જોડાય છે ત્યારે ઘણું કરીને તે બન્ને શબ્દો એકજ અથવા એકસરખા Part of Speech ના હોય છે; જેમકે, Noun ની સાથે Noun અથવા Pronoun, Verb ની સાથે Verb, Adjective ની સાથે Adjective અથવા Participle, Adverb ની સાથે Adverb અથવા Adverbial phrase, અને Preposition ની સાથે Preposition જોડાય છે; જેમકે,

The cat slowly and silently approaches.

બિલાડી ધીમે ધીમે અને ચુપચાપ પાસે આવે છે.

James and I went away at four o'clock.

જેમ્સ અને હું ચાર વાગે ચાલ્યા ગયા.

That horse is lame as well as this.

પેલો ઘોડો લંગડો છે અને આ પણ છે.

She sat down and wept.

તે બેસી ગઈ અને રડી.

The bird flew into and through a cloud.

પક્ષી વાદળાંમાં પેસી તેમાં થઈને ઊડી ગયું.

He returned home happy and smiling.

તે હસતો અને સુખે ઘેર પાછો આવ્યો.

He is poor but honest.

તે ગરીબ પણ પ્રામાણિક છે.

They are sad yet, or but yet, hopeful.

તેઓ દિલગીર છે તોપણ અથવા તે છતાં પણ આશા રાખી રહ્યા છે.

Take this book or that.

આ ચોપડી લો અથવા પેલી લો.

Take neither this book nor that.

આએ ના લો અને પેલી પણ નહિ.

Do not walk up but down the hill.

ટેકરી ઉપર ચઢશો નહિ, પણ તેની નીચે ઉતરો.

ઉપરનાં વાક્યોમાં Conjunction ની મદદથી જોડાયલા Part of Speech બતાવો.

3. કેટલાંક Conjunctions એવાં છે કે તે સાથે વાપરવામાં આવે છે.

Both—and ; either–or ;

Neither—nor ; not only—but also.

He is *both* wise *and* good. Take *either* the one book *or* the other.

He is *neither* wise *nor* good. The goat was *not only* killed, but *also* eaten.

(b) One sentence joined to another sentence.

એક વાક્યનું બીજા વાક્ય સાથે જોડાવું.

4. જે Conjunctions એક વાક્યને બીજા સાથે જોડે છે અને જે Conjunctions ઘણા સામાન્ય છે તેમના દાખલા નીચે જોવામાં આવશે:—

My father says *that* this book is mine.
મારો બાપ કહે છે કે આ મારી ચોપડી છે.
I trust his word *because* he speaks the truth.
હું તેની વાત માનું છું; કારણ કે તે સાચું બોલે છે.
The boy will come *if* he is allowed to do so.
જો છોકરાને આવવાની રજા મળશે તો તે આવશે.
I wish to know *whether* I am excused or not.
મને માફી આપવામાં આવી છે કે નહિ તે જાણવા ઇચ્છું છું.
She walked slowly *lest* she should fall down.
રખેને તે પડી જાય, માટે તે ધીમે ધીમે ચાલી.
He will do this *unless* he is stopped by you.
જો તમે તેને અટકાવશો નહિ તો તે આ કરશે.
You may go out *as* or *since* the rain has now ceased.
તમે ચાલ્યા જાઓ કારણ કે હવે વરસાદ રહી ગયો છે.
He left his bed *when* the sun was seen to rise.
જ્યારે સૂર્ય નીકળતો જણાયો ત્યારે તેણે પોતાની પથારી છોડી.
We could not tell *whence* the noise of voices arose.
ક્યાંથી અવાજનો ઘોંઘાટ આવતો હતો તે અમે કહી શક્યા નહિ.
No one could find out *where* the cow was lying hid.
ગાય ક્યાં સંતાઈ બેઠી છે તે કોઈ બતાવી શક્યું નહિ.
The mice will play *while* or *whilst* the cat is away.
જ્યાંસુધી બિલાડી દૂર છે ત્યાંસુધી ઉંદરો રમશે.
You must wait here *till* or *until* your father comes back.
જ્યાંસુધી તમારો બાપ પાછો આવે ત્યાંસુધી તમારે અહિંઆં વાટ જોવી જોઈએ.

They could not tell *why* they were so heavily fined.
તેમને એવો ભારે દંડ કેમ થયો તે તેઓ કહી શક્યા નહિ.
The girl is quick *and* reads very well.
તે છોકરી ચપળ છે અને સારી રીતે વાંચે છે.
She went to bed; *for* she was feeling quite tired.
તે સુઈ ગઈ; કારણ કે તે તદ્દન થાકી ગઈ હતી.
He was so badly hurt *that* he died soon after.
તે એવો સખત ઘાયલ થયો હતો કે થોડી વાર પછી મરી ગયો.
I will trust you *provided* you sign your name.
તમે સહી કરી આપો તો હું તમારો ભરોસો રાખીશ.
He will die soon *however* rich he may be.
તે ગમે તેવો પૈસાદાર હોય તો પણ જલદી મરી જશે.
He closed his house, *after* his friends had gone.
તેના મિત્રો ચાલ્યા ગયા ત્યાર પછી તેણે પોતાનું ઘર બંધ કર્યું.
He had his house cleaned *before* his friends came.
તેના મિત્રો આવ્યા તે પહેલા તેણે પોતાનું ઘર સાફ કરાવ્યું.
The girl is clever *but* the boy is a dunce.
છોકરી ચાલાક છે પણ છોકરો મૂર્ખ છે.
He left the house *as soon as* the rain stopped.
જેવો વરસાદ રહી ગયો તેવોજ તે ઘેરથી નીકળ્યો.
He could not pass, *though* or *although* he tried often.
જોકે તેણે વારંવાર પ્રયત્ન કર્યો, પણ તે પાસ થઈ શક્યો નહિ.
I wish to know *how* the sick man is to-day.
માંદા માણસની આજે શી ખબર છે તે જાણવા માગું છું.
It is a long time *since* I saw you.
છેવટ મેં તમને જોયા તેને ઘણો વખત થયો.

ટીપ:—when, where, why, અને how, આ શબ્દો વાક્યોને જોડે છે, તેથી તેઓ Conjunction છે, પરંતુ સામાન્ય રીતે તે

Relative Adverbs કહેવાય છે, કારણ કે તે Relative Pronoun માંથી નીકળ્યા છે.

EXERCISE X.

TO POINT OUT CONJUNCTIONS.

(*a*) *Pick out all the Conjunctions in the following sentences:–*

1. You and I are old friends You are tired as well as I. I heard that you had gone away. Was it true, or was it false ? If you wish, I will teach you to read. I wish to read, but I do not like the trouble of learning. Tell me, if you can, how I can learn to read without taking any trouble. I cannot tell you this, for nothing can be learnt without trouble.

2. You must go on working till the sun goes down. As soon as the sun goes down, you may leave off work. You can leave off now, as the sun has set. They wept, for they had lost their brother. You will lose the train unless you make haste. I have never heard whether you have lost the train or not. A man seldom lives to one hundred years, however strong and healthy he may be.

3. Although the sun is very hot to-day, you may go out for half an hour, provided you take an umbrella and wear a thick cap. Everybody trusted him, because he was always honest. I hope you will visit my house if you ever come into this town. We cannot enter the house before it is built ; but we hope to enter it in a few weeks, as the building is nearly finished. Do not get wet, lest you should catch cold.

4. I think that you ought to have known better than to do such a thing. I have come to inquire how the sick man is to-day. He was so tired that he fell asleep as soon as he sat down. He slept without waking until the sun rose, and then he was rested and able to get up. I am certain that those words were spoken by you, for I was present and heard you speak while you were seated on that form.

5. He is either a fool or a knave. You ought not to speak while I am talking; for if you speak, you cannot hear what I am saying. Neither you nor your brother came to school to-day. I must fine both you and your brother for being absent, as neither of you asked for leave. He is contented although he is poor, and happy although he is old.

(*b*) *In the above sentences, show which of the Conjunctions join words together, and which join sentences.*

VOCABULARY TO EXERCISE X.

1. Tired	થાકેલો
To go away	ચાલ્યા જવું
True	સાચું
False	જુઠું
To like	પસંદ કરવું
To learn	શીખવું
Nothing	કંઈ નહિ
2. Go on	જારી રાખવું
To work	કામ કરવું
To go down	આથમવું
To weep	રડવું
To lose	ખોવું
To make haste	ઉતાવળ કરવી
Healthy	તન્દુરસ્ત
Umbrella	છત્રી
To wear	પહેરવું
Thick	જાડી
Cap	ટોપી
To trust	ભરોસો રાખવો
Honest	પ્રામાણિક
To visit	જોવા જવું
To enter	અંદર આવવું
Is built	બંધાયું છે
To get wet	પલળવું
To catch cold	સળેખમ થવો
4. To know better	વધારે સારી રીતે વાકેફ થવું
To inquire	પૂછવું
To fall asleep	ઊંઘી જવું
Without waking	જાગ્યા સિવાય
Rested	આરામ લઈ ચૂક્યો
To get up	ઊઠવું
Were spoken	કહેવામાં આવ્યા હતા.
Form	પાટલી
5. Fool	બેવકૂફ
Knave	બદમાશ
To talk	વાત કરવી
To fine	દંડ કરવો
To ask for	માગવું
Leave	રજા
Contented	સંતોષી
Happy	સુખી

Chapter X. પ્રકરણ દસમું.

INTERCHANGE OF PARTS OF SPEECH.

The same word used for different Parts of Speech. એકજ શબ્દનું જુદા જુદા Parts of Speech તરીકે વપરાવું.

EXERCISE XI.

NOUNS INTERCHANGED WITH VERBS.

In the following sentences say whether the words in italics are verbs or nouns:—

1. Take care te use good *salt* whenever you *salt* meat. They must *watch* the time very closely, and so each person has a *watch* in his pocket. That *round* is called a globe ; men *round* it with great care. If any one deserves *praise*, *praise* him ; but if he deserves *blame*, *blame* him. *Place* the box in its proper *place*. Whenever you *hire* a man, see that he receives his *hire* to the full amount.

2. *Mount* your horse and ascend the side of *Mount* Abu. *Honour* those to whom *honour* is due. You must *return* thanks for his kindness; that is the proper *return* to make for it. Men who *work* hard generally do good *work*. You can *sleep* a sound *sleep* to-night. You will require a *guard* to *guard* these boxes.

3. *Mark* that box with as clear a *mark* as you can make. When a dog *bites*, its *bites* give much pain. Let the dog *bark* if it likes; its *bark* does not hurt you. *Hold* this horse, and keep a firm *hold* of it. You could not *trick* me with that *trick* of yours. I generally *breakfast* at ten o'clock, then I make a good *breakfast*. A *spy* came to *spy* out the land. *Milk* the cow, and see how much *milk* she can give.

4. In the *report* that you send up, you must *report* exactly what happened. When clouds *shade* the sun it makes a *shade* on the ground. Every little *cut* helps to *cut* a tree down. Take care to have

the proper *stamp* when you *stamp* this letter. Birds of *prey* will sometimes *prey* upon one another. Let us *retreat* into this shady *retreat*. In India where the *winter* is not severe, an animal can *winter* in the open air.

VOCABULARY TO EXERCISE XI.

To use	વાપરવું
Salt (noun)	મીઠું
Whenever	જ્યારે જ્યારે
Salt (verb)	ખારૂં બનાવવું
Watch (verb)	ચોકસી કરવી
Very closely	ઘણી સાવચેતીથી
Watch (noun)	ઘડિયાળ
Pocket	ગજવું
Round (noun)	ગોળો
Globe	ગોળો
Is called	કહેવાય છે
Round (verb)	ઘૂમવું
To deserve	લાયક હોવું
Praise (noun)	વખાણ
Praise (verb)	વખાણ કરવાં
Blame (noun)	ઠપકો
Blame (verb)	ઠપકો દેવો
Place (verb)	મૂકવું
Proper	યોગ્ય
Place (noun)	જગ્યા
Hire (verb)	ભાડે રાખવું
To receive	મેળવવું
Hire (noun)	ભાડું
To the full amount	પુરેપુરૂં
2. Mount (verb)	સવારી કરવી
To ascend	ચઢવું
Mount (noun)	પર્વત
Honour (verb)	માન આપવું
Honour (noun)	માન
Is due	ઘટે છે
Return (verb)	પાછા જવું
Return (noun)	બદલો
Work (verb)	કામ કરવું
Hard	સખત
Generally	સામાન્ય રીતે
Work (noun)	કામ
Sleep (verb)	ઊંઘવું
Sound	ઘણી સારી
Sleep (noun)	ઊંઘ
Require	જરૂર પડવી
Guard (noun)	ચોકીદાર
Guard (verb)	ચોકી કરવી
3. Mark (verb)	નિશાન કરવું
Clear	ચોખ્ખું
Mark (noun)	નિશાન
Bites (verb)	કરડે છે
Bites (noun)	જખમ
Pain	દુઃખ
Bark (verb)	ભસવું
To hurt	ઇજા કરવી
Hold (verb)	પકડવું
Firm	મજબૂત
Hold (noun)	કાબૂ
Trick (verb)	છેતરવું
Trick (noun)	દગો
Breakfast (verb)	ખાવું

Breakfast (noun)	નાસ્તો	Cut (verb)	કાપવું
Spy (noun)	જાસૂસ	Stamp (noun)	ટિકિટ
Spy (verb)	ભેદ લેવો	Stamp (verb)	ટિકિટ ચોઢવી
Milk (verb)	દોહવું	Letter	કાગળ
Milk (noun)	દૂધ	Prey (noun)	શિકાર
Report (noun)	હકીકત	Prey (verb)	શિકાર કરવો
To send up	મોકલવું	Retreat (verb)	પાછા હઠવું
Report (verb)	કહેવું	Shady	છાંયડાવાળી
Exactly	બરાબર	Retreat (noun)	સતાવાની જગ્યા
To happen	બનવું	Winter (noun)	શિયાળો
Cloud	વાદળું	Severe	સખત
Shade (verb)	ઢાંકવું	Winter (verb)	શિયાળો કાઢવો
Cut (noun)	કાપ		

EXERCISE XII.

ADJECTIVES INTERCHANGED WITH VERBS.

In the following sentences, say whether the words in italics are Adjectives or Verbs.

1. Your mind will not be *clear* until you *clear* it of that mistake. None are so *free* as those who *free* themselves without help from others. This road is not *level*; the man did not *level* it properly. It is *wrong* to *wrong* any one. A brave man will *humble* the proud and raise the *humble*.

2. The sun is *warm* enough now to *warm* the ground. *Trim* your young trees; they are *trim* already. You will *lame* that horse of yours; it seems to be a little *lame* already. *Separate* one part from another; unless they are *separate* we cannot weigh them. *Open* the door and let it remain *open* till I come back. It is *right* to *right* those who have been wronged. *Dry* the damp clothes in this *dry* wind. A *damp* air will *damp* the grass.

3. You must *quiet* these boys if you wish the room to be *quiet*. Age will *thin* your cheeks; they are *thin* even now. *Sour* thoughts *sour* the mind. Keep this horse *steady* while I *steady* the other one. A *smooth* tongue can *smooth* the angry looks of

another. I fear you are very *weary*; did I *weary* you with that long walk ?

4. *Wet* your face with a *wet* towel. An *idle* man is always ready to *idle* away his time. Be so good as to *clean* my boots; they have not been *clean* for the last two days. Do not *slight* a man because he is *slight* in person. The *calm* face and kind words of your mother will *calm* your temper. A change of wind will *still* the waves, and as soon as they are *still* the ship will be safe. It is *better* for a man to *better* himself than get the help of others.

VOCABULARY TO EXERCISE XII.

1. Mind	મન
Clear (adject)	સાફ
Clear (verb)	સાફ કરવું
Mistake	ભૂલ
Free (adject)	મુક્ત
Free (verb)	મુક્ત કરવું
Level (adject)	સપાટ
Level (verb)	સપાટ કરવું
Wrong (adject)	ખોટું
Wrong (verb)	નુકસાન કરવું
Brave	બહાદુર
Humble (verb)	નમાવવું
Raise	ચઢાવવું
Humble (adject)	નમ્ર
2. Warm (adject)	ગરમ
Warm (verb)	ગરમ કરવું
Trim (verb)	છાંટવું
Trim (adject)	છાંટેલાં
Already	ક્યારનાં
Lame (verb)	લંગડું કરવું
Lame (adject)	લંગડું
Separate (verb)	જુદું કરવું
Part	ભાગ
Separate	જુદું
To weigh	જોખવું
Open (verb)	ઉઘાડવું
Open (adject)	ઉઘાડું
Right (adject)	યોગ્ય
Right (verb)	હક આપવો
Dry (verb)	સુકવવું
Damp (adject)	ભેજવાળી
Dry (adject)	સુકી
Damp (verb)	ભેજવાળી કરવી
3. Quiet (verb)	ચૂપ રાખવું
Quiet (adject)	શાંત
Thin (verb)	પાતળું કરવું
Cheeks	ગાલ
Thin (adject)	પાતળું
Even now	હમણાં પણ
Sour (adject)	ખાટા
Thought	વિચાર
Sour (verb)	ખાટું કરવું
Steady (adject)	દ્દઢ
Steady (verb)	દ્દઢ કરવું

Smooth (adject)	નરમ	Clean (adject)	સાફ
Smooth (verb)	નરમ કરવું	Slight (verb)	તિરસ્કાર કરવો
Angry	ગુસ્સાવાળી	Slight (adject)	નબળો
Looks	નજર	In person	શરીરે
Weary (adject)	થાકેલો	Calm (adject)	શાંત
Weary (verb)	થકવવું	Calm (verb)	શાંત કરવું
Walk	સેલ	Temper	સ્વભાવ
4. Wet (verb)	પલાળવું	Change	ફેરફાર
Wet (adject)	ભીનું	Still (verb)	થોભાવવું
Towel	ટુવાલ	Wave	મોજું
Idle (adject)	આળસુ	Ship	વહાણ
Idle away (verb)	સુસ્તીમાં કાઢવું	Safe	સહીસલામત
Clean (verb)	સાફ કરવું	Better (adject)	બેહતર
Boot	બૂટ	Better (verb)	સુધારવું

EXERCISE XIII.

NOUNS INTERCHANGED WITH ADJECTIVES.

In the following sentences say whether the words in italics are Nouns or Adjectives:—

1. *Calm* weather at sea is called a *calm*. A *gold* watch is one that is made of *gold*. A *summer* evening, on a dry *summer's* day, is often very hot. A *silk* dress is of much value if it has been made of good *silk*. A *dinner* table can be used for many things besides *dinner*. He is my *superior*, for his rank is *superior* to mine. His wound is *mortal*. and he will die like any other *mortal*.

2. The *half* loaf that you have taken is the larger *half* of the two. The *right* is on your side, but you do not defend it in the *right* way. You will take care of my *goods* if you are a *good* watchman. I will tell you a *secret* against your *secret* enemy. He is of *noble* character though not a *noble* by blood.

3. We lost our *all* in that bank, and so did *all* the other persons

who had shares in it. A *mountain* air, if the *mountain* is high, is very cold. It is a *plain* fact that cricket should be played on a level *plain*. Can you lend me a *quill* ? No; I never write with a *quill* pen, for I find that a *steel* pen, if it is made of good *steel*, is the better of the two.

4. Your *brass* tray has been made of the best *brass*. We shall be wanting in *common* sense if we do not go out on the *common* this bright day. *Iron* is a very strong metal, and *iron* tools last longer than any others. You are my *equal* in reading, but you are not *equal* to me in spelling. When I reached the *cottage* I found the *cottage* door shut and the *cottage* empty.

VOCABULARY TO EXERCISE XIII.

1.	Calm (adject)	શાંત
	Weather	મોસમ
	Calm (noun)	શાન્તિ
	Gold (adject)	સોનાની
	Gold (noun)	સોનું
	Summer (adject)	ઉનાળાની
	Summer (noun)	ઉનાળો
	Silk (adject)	રેશમી
	Dress	પોશાક
	Value	કીમત
	Silk (noun)	રેશમ
	Dinner (adject)	ખાવાનું
	Table	મેજ
	Dinner (noun)	ખાણું
	Superior (noun)	ઉપરી
	Rank	ઓહદો
	Superior (adject)	મોટા
	Wound	જખમ
	Mortal (adject)	કારી
	Mortal (noun)	માણસ
2.	Half (adject)	અર્ધો
	Loaf	રોટલો
	Half (noun)	અર્ધો ભાગ
	Right (noun)	હક
	To defend	બચાવ કરવો
	Right (adject)	ખરૂં
	Goods (noun)	સરસામાન
	Good (adject)	સારૂં
	Watchman	ચોકીદાર
	Secret (noun)	ભેદ
	Secret (adject)	છુપો
	Noble (adject)	ઉમદા
	Character	ચાલચલણ
	Noble (noun)	અમીર
	By blood	વંશથી
3.	Our all (noun)	અમારી માલમતા
	Bank	બેંક
	All (adject)	બધું
	Share	ભાગ
	Mountain (adject)	પહાડી
	Mountain (noun)	પહાડ
	Plain (adject)	ઉઘાડું

Fact	વાત	Bright	તેજસ્વી
Plain (noun)	મેદાન	Iron (noun)	લોહું
To lend	ઉછીનું આપવું	Metal	ધાતુ
Quill (noun)	પીંછું	Iron (adject)	લોઢાનો
Quill (adject)	પીંછાની	Tools	હથિઆર
Steel (adject)	લોઢાની	To last	ચાલવું
Steel (noun)	પોલાદ	Equal (noun)	બરાબરિઓ
4. Brass (adject)	પિત્તળનો	Equal (adject)	બરાબર
Tray	થાળ	In spelling	જોડણીમાં
Brass (noun)	પિત્તળ	To reach	પહોંચવું
Wanting in	ખામીવાળું	Cottage (noun)	ઝુંપડું
Common (adject)	સાધારણ	Cottage (adject)	ઝુંપડાનું
Sense	અક્કલ	Shut	બંધ
Common (noun)	મંડળી	Empty	ખાલી

EXERCISE XIV.

ADJECTIVES INTERCHANGED WITH ADVERBS.

In the following examples, show whether the words in italics are Adjectives or Adverbs.

1. The *little* boy can read a *little* by this time. He deserves *much* praise since you are *much* pleased with him. If you give him *less* praise he will improve *less*. *More* work has been done, and I am now *more* pleased with you than I was before. He stayed *long* on the way, for he had a *long* journey.

2. He speaks too *loud*, for he has a *loud* voice. Come *early*, so take care to start at an *early* hour. He hit the horse *hard* with a *hard* cane. Stand *near*, while I tell you about my *near* relations. He has slept *enough*, and has had *enough* rest by this time. He went *only* once to see his *only* son. There is *a little* hope now, for he has improved *a little*.

3. He slept *hourly*, for he was told to take an *hourly* sleep. This is the *very* fact, you may be *very* certain of that. I am now *wide* awake, and there is a *wide* view in front of the window.

I am sorry that you are *ill;* your health has been *ill* attended to. Go on *straight* before you turn along this *straight* path. This report of him is *worse* than the last, for he has behaved *worse* than ever.

Most men preferred that book to any other, for it pleased them *most*. You must *first* work harder than you are doing now if you wish to take the *first* place in your class. A *better* student than you has worked *better* all this term. *All* those who went out that day came back *all* covered with dust. He was the *last* man to leave the room. He was very ill when I saw him *last*.

VOCABULARY TO EXERCISE XIV.

1. Little (adject)	નાનું
A little (adv)	થોડું
Much (adject)	ઘણું
Are pleased	ખુશી થયા છો
Much (adv)	ઘણું
Less (adject)	થોડું
To improve	સુધરવું
Less (adv)	થોડું
More (adject)	ઘણું વધારે
More (adv)	ઘણું વધારે
Long (adv)	ઘણીવાર સુધી
Long (adject)	લાંબી
Journey	મુસાફરી
2. Too	ઘણુંજ
Loud (adv)	મોટેથી
Loud (adject)	મોટો
Early (adv)	વહેલાસર
To start	નીકળવું
Early (adject)	પહેલા
To hit	મારવું
Hard (adv)	જોરથી
Hard (adject)	સખત
Cane	નેતર
Near (adv)	પાસે
Near (adject)	નજીકનાં
Relation	સગું
Enough (adv)	પુરતી રીતે
Enough (adject)	પુરતો
Rest	આરામ
Only (adv)	ફક્ત
Only (adject)	એકલો
3. Hourly (adv)	કલાકે કલાકે
Hourly (adject)	કલાક કલાકની
Very (adject)	તેજ
Very (adv)	ઘણા
Wide (adv)	બિલકુલ
Wide (adject)	પોહોળો
View	દેખાવ
In front of	સામે
Window	બારી
I am sorry	હું દિલગીર છું
Ill (adject)	માંદો
Ill (adv)	ખરાબ રીતે
Attended to	સંભાળવામાં આવેલી
Straight (adv)	સીધા
Straight (adject)	સીધો

Worse (adject)	વધારે ખરાબ	Student	વિદ્યાર્થી
To behave	વર્તવું	Better (adv)	ઘણી સારી રીતે
Worse (adv)	ખરાબ રીતે	Term	મુદત (ટર્મ)
4. Most (adject)	ઘણા ખરા	All (adject)	બધું
To prefer	સારૂં ગણવું	All (adv)	બિલકુલ
Most (adv)	ઘણાજ	Covered	ઢંકાએલા
First (adv)	પહેલાં	Last (adject)	છેલ્લો
First (adject)	પહેલી	Last (adv)	છેલ્લીવાર
Better (adject)	વધારે સારો		

EXERCISE XV.

ADVERBS INTERCHANGED WITH PREPOSITIONS.

In the following examples, show whether the words in italics are Adverbs or Prepositions.

1. *About* twelve persons are engaged *about* this business. The book named *above* was lost *above* ten days ago. You cannot reach the house *across* the river except by swimming *across*. Several persons were standing *round* while the horse ran *round* the house. While we walked *along* the bank of the river, the boat was floating *along* at a quiet pace.

2. Is there *any* rice left ? No; then we cannot stop here *any* longer. He came *after* a few days; or he came a few days *after*. The name of the boy who stands *below* me in class is written *below*. I never *before* saw a kid standing *before* a leopard. He gave advice and money *besides*, and no one *besides* him did the same. If you look *behind* the door, you will see him hiding *behind*.

3. They shot *beyond* the mark, although there was nothing *beyond*. The man *by* whom the dog was shot is now going *by*. There was *but* one man present, and no one *but* him could have done it. We can sit *down* here while the groom leads the horse *down* the hill. Come *in* and sit down; you will find your friend *in* the house. Stand *near* while I speak to you, or you can take a chair *near* mine.

4. He was knocked *off* his horse by a robber, who ran *off* with his purse. The rains came *on*, and they fell heavily *on* the roof of the house. He was *over* ten years of age by the time that the Christmas holidays were *over*. It is now *past* 12 o'clock, and the clouds are still driving *past*. He has been gone *since* Monday last, and I have not seen him *since*. Let us walk *to* and fro, for this air is exactly *to* my taste. The dog slept *under* its master's bed. Quinine will soon bring the fever *under*. The monkey ran *up* the tree. The mist is rising *up*.

VOCABULARY TO EXERCISE XV.

1. About (adv)	આશરે	Class	વર્ગ
Are engaged	લાગેલા છે	Below (adv)	નીચે
About (prep)	માટે	Before (adv)	આગળ
Business	કામ	Kid	બકરીનું બચ્ચુ
Above (adv)	ઉપર	Before (prep)	સામે
Above (prep)	વધારે	Advice	શીખામણ
Across (prep)	આરપાર	Money	પૈસા ટકા
Except	સિવાય	Besides (adv)	વળી
By swimming	તરવાથી	Besides (prep)	સિવાય
Across (adv)	આરપાર	Behind (prep)	પાછળ
Round (adv)	આજુબાજુ	Hiding	સંતાતો
Round (prep)	આજુબાજુ	Behind (adv)	પાછળ
To run	દોડવું	3. To shoot	ગોળી મારવી
Along (prep)	લાગીને	Beyond (prep)	છેટે
Boat	હોડી	Mark	નિશાન
To float	વહેવું	Beyond (adv)	તે તરફ
Along (adv)	સીધી રીતે	To go by	પાસે થઇને જવું
Pace	ચાલ	But (adv)	ફક્ત
2. Rice	ચોખા	But (prep)	સિવાય
Any (adject)	કાંઈ	Groom	ઘોડાવાળો
Any (adv)	કાંઈ	To lead	લઈ જવું
Below (prep)	નીચે	Down the hill	ટેકરી નીચે

Come in	અંદર આવ	Were over	પૂરા થયા
In the house	ઘરમાં	Past 12 o'clock	બાર વાગ્યા
Chair	ખુરસી	Driving past	ઝડપથી દોડતાં
4. Was knocked	પાડી નાખવામાં આવ્યો	Since Monday last	ગયા સોમવારથી
Off his horse	ઘોડા ઉપરથી	To and fro	આમ તેમ
Robber	લુટારો	To my taste	મનેગમતી
Ran off	નાશી ગયો	Quinine	ક્વીનાઈન
Purse	પૈસાની કોથળી	Fever	તાવ
The rains	વરસાદ	Bring under	ઉતારવું
Came on	આવી પહોંચ્યો	Monkey	વાંદરૂં
On the roof	છાપરાપર	Mist	ધુમસ
Over ten years	દસ વરસ ઉપરાંત		

EXERCISE XVI.

PREPOSITIONS INTERCHANGED WITH CONJUNCTIONS.

In the following sentences, show whether the words in italics are Prepositions or Conjunctions.

1. He set out *after* the moon had risen, and it was then *after* 9 o'clock. Wait here *till* I come back; we cannot both go *till* sunset. He returned *before* his time, and *before* he had returned it began to rain. The grass is dry *for* want of rain, *for* no rain has fallen *for* the last three months.

2. *Since* you have done no work *since* last year, you cannot expect to make any progress. No one *but* him could have done that, *but* do not praise him too much. He took no drink other *than* water, and that was the reason why he lived longer *than* you.

VOCABULARY TO EXERCISE XVI.

1. Set out	નીકળવું	Come back	પાછો આવું
After (conj)	પછી	Till (prep)	સુધી
Had risen	ઉગ્યા હતા	To return	પાછા આવવું.
After (prep)	પછી	Before (prep)	પહેલાં
Till (conj)	જ્યાંસુધી	Before (conj)	પહેલાં

For want ખામીથી
For (conj) કારણ કે
For the last three months ગયા ત્રણ માસથી
2. Since (conj) કેમકે
Since last year ગઇ સાલથી

Expect આશા રાખવી
Progress વધારો
But (prep) સિવાય
But (conj) પણ.
Drink પીવાની વસ્તુ
Other than water પાણી સિવાય

THE END.

Printed by Y K. Padwal, at the "Tatva-Vivechaka" Press,
No. 3544, Parel Road, near New Nagpada:—BOMBAY.

[illegible]

[illegible]

[illegible]